

CAPITOLUL I

CONTEXTUL GENERAL AL DEZVOLTĂRII COMUNITĂȚILOR RURALE DIN ROMÂNIA, CA STAT MEMBRU AL UNIUNII EUROPENE

1.1. Obiective generale ale României pentru perioada 2007-2013.

Noua politică a Uniunii Europene pune un accent deosebit pe dezvoltarea rurală, în contextul în care peste jumătate din populație locuiește în localități rurale, care acoperă peste 90% din teritoriu. Încă din 2001, la Götteborg, Consiliul European a concluzionat faptul că *politica de dezvoltare rurală va accentua mai puțin aspectele legate de susținerea pe piață a agriculturii și va fi mai mult orientată asupra asigurării bunăstării oamenilor, animalelor și plantelor, a conservării mediului, a protecției naturii și asigurării unei alimentații sănătoase*. Foarte mult timp, în Uniunea Europeană politicile rurale s-au suprapus politicilor agrare și sectorului agricol.

Noua abordare a ruralului presupune, implicit, și o definiție spațială a acestuia. În practica Uniunii Europene a fost adoptat criteriul OECD, bazat pe densitatea populației. În acest fel, încep să devină posibile comparațiile la nivel internațional ale condițiilor și dinamicii mediului rural din Europa.

Uniunea Europeană (UE) parcurge o etapă de redefinire a identității și a coeziunii sale interne, în contextul necesității de a se afirma ca actor competitiv și dinamic într-o lume în continuă globalizare, dar și pe fundalul „digerării” celui de-al cincilea val al extinderii, început în 2004 cu zece state și finalizat prin aderarea României și a Bulgariei la 1 ianuarie 2007.

Dezvoltarea rurală a României în perioada 2007-2013 are ca principal obiectiv dezvoltarea armonioasă a comunităților rurale, simultan cu consolidarea sectoarelor agricol și silvic, ținând cont de cerințele de protecție a mediului înconjurător.

În vederea atingerii acestui obiectiv, România sprijină dezvoltarea infrastructurii rurale (rețelele de drumuri, rețelele de comunicații, servicii de sănătate, educație, consultanță) și diversificarea serviciilor oferite către populația din mediul rural.

Pentru reorientarea unei părți din populația ocupată în agricultură, în cadrul comunităților rurale vor fi stimulate dezvoltarea serviciilor pentru agricultură și diversificarea activităților economice complementare (mica industrie, turism, artizanat). Acestea vor trebui să contribuie la valorificarea resurselor specifice mediului rural (inclusiv a potențialului turistic

și cultural-spiritual al satului românesc) și să asigure folosirea mai eficientă forței de muncă rurale.

Pentru dezvoltarea de proiecte care își propun potențarea și valorificarea resurselor locale, au fost inițiate măsuri pentru creșterea capacității administrative locale de atragere a resurselor financiare, inclusiv prin parteneriate public-privat. Având în vedere calamitățile naturale din anii precedenți, autoritățile locale vor fi sprijinite pentru elaborarea și aplicarea de politici și programe de prevenire a riscurilor naturale.

În eforturile României de a se racorda atât la Politica de Coeziune a Uniunii Europene, cât și la prioritățile Agendei Lisabona, la realizarea cărora va trebui să-și aducă propria contribuție, au fost stabilite următoarele **obiective pentru perioada 2007-2013**:

- creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere;
- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport;
- protejarea și îmbunătățirea calității mediului;
- dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și a incluziunii sociale și întărirea capacității administrative ;
- dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol;
- diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării;
- dezvoltarea unui sector agricol și forestier competitiv, bazat pe cunoaștere și inițiativă privată;
- reducerea dimensiunii populației ocupate în agricultură, corelată cu crearea de exploatații economice viabile, prin eforturi de reducere a gradului înalt de fragmentare a suprafeței agricole și a numărului de ferme de mici dimensiuni;
- menținerea calității și a diversității spațiului rural și forestier în vederea obținerii unui echilibru între activitățile umane și conservarea resurselor naturale.

Pentru atingerea acestor obiective, prioritățile în domeniul agricol în etapa post-aderare sunt structurate după cum urmează:

Priorități pe termen scurt

- ✓ intensificarea procesului de implementare a acquis-ului comunitar, cu precădere a celui fito-sanitar și veterinar;
- ✓ finalizarea construcției instituționale necesare funcționării Politicii Agricole Comune (PAC), în acord cu reglementările Uniunii Europene;
- ✓ creșterea investițiilor străine și valorificarea avantajelor existente: terenuri de calitate, forță de muncă ieftină și relativ calificată, posibilități pentru agricultura organică.
- ✓ integrarea în aranjamentele de piață comună a unei serii de produse agricole, inclusiv culturile arabile, zahărul, produsele animaliere și culturile specializate;

- ✓ fructificarea oportunităților oferite de acquis-ul comunitar în domeniul agriculturii; o nișă care se pretează la specificul agriculturii românești este agricultura ecologică;
- ✓ informarea continuă a populației ocupate în agricultură, dar și a populației rurale în general, cu privire la costurile și beneficiile pe care viitoarea aderare le va avea asupra lor; informarea fermierilor cu privire la beneficiile PAC, la normele comunitare în domeniu și la cerințele pentru accesarea fondurilor comunitare sau a altor facilități financiare.

Priorități pe termen mediu și lung

- ✓ restructurarea și modernizarea sectorului agroalimentar și a celui forestier pentru a face față cerințelor pieței interne;
- ✓ stimularea procesului de consolidare a fermelor printr-o piață funciară funcțională, sprijinirea transformării fermelor de semi-subsistență, cu potențial real de producție, în exploatații viabile din punct de vedere comercial și sprijinirea formării de asocieri între fermieri în scopul valorificării produselor;
- ✓ îmbunătățirea calității procesării, controlului și calității produselor alimentare prin respectarea regulilor minime de siguranță a alimentelor impuse de cerințele PAC;
- ✓ îmbunătățirea marketingului produselor agroalimentare, continuarea programelor pentru realizarea de centre de preluare-depozitare a produselor agricole și asigurarea transparenței pe piață;
- ✓ promovarea investițiilor directe care vizează introducerea de noi tehnologii și creșterea calității produselor;
- ✓ elaborarea și implementarea de planuri operaționale pentru asigurarea transparenței piețelor, atât pentru crearea unor sisteme de informare privind prețul produselor agricole (burse agricole), cât și privind prețul pământului.

1.2. Politici europene – cadru general al dezvoltării comunităților rurale din România, stat membru al Uniunii Europene

Problema dezvoltării și amenajării rurale este una dintre cele mai complexe teme ale contemporaneității, datorită faptului că, în esența sa, presupune realizarea unui echilibru între cerința de conservare a spațiului rural economic, ecologic și social-cultural ale țării, pe de o parte, și tendința de modernizare a vieții rurale, pe de altă parte. În același timp, dezvoltarea și amenajarea rurală se află la confluența dintre tendința de expansiune a urbanului, a dezvoltării agresive a industriei pe seama spațiului rural și cerința de a menține, pe cât este posibil, ruralul la dimensiunile sale actuale. Această orientare se încadrează în perspectiva istoriei recente (**Tratatul de la Roma**) și a prezentului (**Agenda de la Lisabona**). Premisa și importanța unui astfel de demers îl constituie certitudinea că dezvoltarea ruralului românesc și a agriculturii din România vor trebui să fie în concordanță cu valorile și percepțiile globale privind mediul, agricultura și rolul tradiției. Politicile de

dezvoltare rurală din România vor trebui să fie rezultatul internalizării creative a obiectivelor și a reglementărilor precise, exprimate de **Agenda 2000 a Uniunii Europene**.

Conceptul actual de **dezvoltare rurală** este fundamentat pe cel de dezvoltare durabilă și are câteva trăsături fundamentale, referindu-se la:

- **Dezvoltarea rurală sustenabilă**, care presupune dezvoltare economică echitabilă și echilibrată, cu un nivel ridicat al coeziunii sociale și al includerii și asumarea responsabilității pentru folosirea resurselor naturale și a protecției mediului.
- **Dezvoltarea rurală extensivă sau integrată**, care se referă la dezvoltarea mediului rural prin extinderea mijloacelor de comunicare și informare și prin extinderea activităților din mediul rural spre sectorul non-agricol și promovarea agriculturii extensive, a cărei coordonată esențială este transferul informațional (conceptul de agricultură extensivă aici este diferit de cel tradițional, care definea opusul agriculturii intensive).
- **Dezvoltarea rurală multisectorială**, care se referă la crearea de rețele și parteneriate între organizații internaționale, agenții naționale sau organizații ale societății civile, în vederea abordării multisectoriale.

Dezvoltarea rurală este un concept și o acțiune integrată, care presupune o abordare metodologică multidisciplinară, intersectorială și teritorială (regională). Toate orientările cuprinse în **noua reformă PAC (Common Agricultural Policy)** și-au găsit corespondența în mecanismul de finanțare al agriculturii și dezvoltării rurale, cuprins în noul model agricol european definit de **Agenda 2000, conform Acordului de la Berlin din martie 1999**. Prin acest document, noua politică agricolă comunitară echilibrează sistemul de alocare a fondurilor structurale europene pe doi piloni de susținere ai (1) pieței agricole și ai (2) dezvoltării rurale.

Încă din **2001(iunie), la Götteborg**, Consiliul European a concluzionat faptul că politica de dezvoltare rurală va accentua mai puțin aspectele legate de susținerea pe piață a agriculturii și va fi mai mult orientată asupra asigurării bunăstării oamenilor, animalelor și plantelor, a conservării mediului, a grijii față de natură și asigurării unei alimentații sănătoase. Foarte mult timp, în Uniunea Europeană politicile rurale s-au suprapus politicilor agrare și sectorului agricol.

Practic, în perioada 1999–2001 a avut loc prioritizarea **pilonului al doilea al PAC – dezvoltare rurală, Consiliul de la Götteborg (2001)** ocazie cu care este elaborat modelul agricol european, în care dezvoltarea rurală integrată devine prioritară. Sunt aduse în discuție problematici noi, cum ar fi: siguranța și calitatea alimentelor, integrarea problemelor de mediu în politica agricolă, dezvoltarea economiei și a vitalității zonelor rurale, încurajarea practicilor agricole prietenoase față de mediu, conștientizarea privind amenajarea teritoriului, încurajarea agricultorilor pentru utilizarea metodelor de producție

mai puțin intensive, pentru a reduce impactul asupra mediului, multifuncționalitatea agriculturii.

Politica de dezvoltare integrată și durabilă a zonelor rurale este focalizată pe indivizi și grupuri, alții decât fermieri. Are loc transparentizarea elaborării și gestionării programelor. Sunt identificate și încurajate o serie de servicii pentru agricultori. De asemenea, se invocă diversificarea producției de alimente, în paralel cu o reducere a prețurilor garantate, compensate prin prețuri directe la fermieri. Este îmbunătățit echilibrul cerere/ofertă pe piața comună a produselor agricole, iar veniturile obținute în agricultură se dezvoltă favorabil.

Reglementările legale din domeniul dezvoltării rurale (RDR 1257/99) cuprind 22 de măsuri (care pot fi extinse la 26, dacă luăm în considerare și reforma PAC, după care ar trebui elaborate programele de dezvoltare rurală, în funcție de necesitățile specifice ale fiecărei regiuni, având drept obiective: restructurarea agriculturii, îngrijirea mediului și diversificarea activităților ne-agricole. În completarea acestor obiective majore, programele de dezvoltare rurală, inițiativa LEADER, la a treia generație acum (LEADER+), testează și inovează ideea de dezvoltare rurală locală integrată. Au fost adăugate apoi două capitole noi la legea dezvoltării rurale, care, practic, explică producătorilor noile standarde în domeniul calității și siguranța bunurilor alimentare, dar și în domeniul bunăstării animalelor. Prin reformarea PAC, care a fost introdusă începând cu 2005, se va asigura un venit minim de suport pentru producători, aceștia fiind liberi să producă în concordanță cu cererea pieței.

Pentru a primi acest suport, producătorii trebuie să respecte un standard obligatoriu de calitate, respectiv 18 măsuri în domeniul mediului, bunurilor publice și al bunăstării animalelor și sănătății plantelor și, de asemenea, să păstreze pământul în bune condiții, indiferent dacă îl folosesc sau nu.

Dincolo de aceste cerințe de bază, cel de-al doilea obiectiv major al PAC face referire directă la politicile de suport pentru agricultură și zona rurală. Cea mai mare parte a subvențiilor va fi plătită independent de volumul producției. Mecanism prin care se reduc plățile directe („modulare”) pentru fermele mai mari, iar sumele se transferă pentru finanțarea măsurilor din noua politică de dezvoltare rurală.

Mecanism în baza căruia plata agricolă unică este condiționată de protecția mediului, siguranța alimentelor, sănătatea animalelor și plantelor și standardele de bunăstare a animalelor, ca și de cerința de a menține toate terenurile agricole în bune condiții agricole și de mediu, sens în care se identifică trei domenii importante:

- **restructurarea agriculturii;**
- **managementul mediului și al pământurilor;**
- **extinderea dezvoltării rurale prin diversificare.**

Politica de dezvoltare rurală completează și acompaniază politica de piață și are drept scop consolidarea și diversificarea economiei comunităților rurale. Această politică se bazează pe abordarea multisectorială integrată a spațiului rural.

Cadrul de armonizare a politicii de dezvoltare rurală cu prioritățile Comunității este stabilit prin **Reglementarea Consiliului (CE) nr.1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltarea rurală acordat prin Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR), prin care au fost adoptate liniile strategice ale Comunității pentru dezvoltarea rurală în perioada 2007-2013.**

Principalul instrument de finanțare a bugetului agricol al UE pentru obiectivele de dezvoltare rurală este începând cu anul 2007 **Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR).**

Un pas important în realizarea obiectivelor de dezvoltare rurală îl reprezintă *abordarea politicii într-un singur cadru de finanțare și programare*. În acest scop, Comisia Europeană va trebui să elaboreze o “strategie de dezvoltare rurală” care să constituie baza strategiilor și programelor de dezvoltare rurală naționale. Însă, statelor membre li se va lăsa o mai mare libertate în modul de elaborare a programelor. Condițiile de eligibilitate vor fi detaliate și se vor simplifica măsurile de administrare și control. De asemenea, se va asigura o transparență mai ridicată în ceea ce privește responsabilitățile statelor membre UE.

Noua politică de dezvoltare rurală se va focaliza pe trei zone cheie: economia agroalimentară, mediu și economia rurală extinsă și populația. Noile strategii și programe de dezvoltare rurală, vor fi construite în jurul a patru axe:

- **Axa 1: Îmbunătățirea competitivității sectorului agricol și viticol.**
- **Axa 2: Îmbunătățirea mediului și a zonelor rurale.**
- **Axa 3: Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale**
- **Axa 4: LEADER (Legături între Acțiunile de Dezvoltare a Economiei Rurale).** În cadrul abordării LEADER vor fi finanțate acțiunile privind strategiile de dezvoltare rurală, parteneriatele locale public-privat, etc. Sprijinul conform acestei axe va oferi posibilitatea, în contextul unei strategii de dezvoltare locală bazată pe nevoile și punctele forte locale de a combina cele trei obiective (competitivitatea, mediul și calitatea vieții).

Totodată, dezvoltarea rurală se va realiza prin intermediul strategiilor grupurilor locale de acțiune, realizându-se o strânsă colaborare între autoritățile naționale, regionale și locale.

1.3. Integrarea agriculturii românești în agricultura europeană, politica agricolă comună

România a demarat, după anul 2007, procesul de alieniere la prioritățile comunitare de dezvoltare, urmărind măsuri considerate stimuli de dezvoltare socio-economică durabilă la nivel european.

După un deceniu și jumătate de reforme structurale, legislative și instituționale, de restructurare economică și socială în vederea pregătirii aderării, România trebuie să facă față unui context semnificativ schimbat și cu un nivel crescut de interdependențe între Statele Membre, care necesită un comportament strategic rațional și eficace. Faptul că România este stat membru UE cu un PIB pe cap de locuitor mult sub media europeană accentuează nevoia de folosire eficientă a resurselor proprii și a fondurilor comunitare, de stimulare mai activă a investițiilor străine și autohtone.

Instrumentele Structurale ale UE au fost alocate conform Strategiei Cadrului Strategic Național de Referință 2007-2013, care reprezintă strategia globală de utilizare a Fondurilor Structurale și de Coeziune (FS/FC). Strategia CNSR 2007-2013 este implementată prin Programele Operaționale din cadrul Obiectivului Convergență și Obiectivul Cooperare Teritorială Europeană.

Privind asigurarea dezvoltării durabile a zonelor rurale și a mediului aferent, Guvernul României are în vedere și reducerea populației care nu are acces la apă potabilă și canalizare.

În mediul rural, nu a existat o corelare între diferitele măsuri privind dezvoltarea unei abordări globale referitoare la asigurarea apei potabile și canalizarea zonelor rurale, care să asigure un nivel bun și durabil pentru populația rurală, în principal în contextul îndeplinirii cerințelor UE referitoare la protecția calității apei și care să asigure utilizarea rațională a resurselor și protejarea mediului.

Obiectivele specifice aferente programului național au în vedere următoarele:

- crearea unui sistem național de igienizare prin realizare de proiecte de canalizare și stații de epurare în corelare cu proiectele de alimentare cu apă care să asigure protecția durabilă a mediului în zonele rurale;
- reducerea populației rurale fără acces la rețelele de canalizare prin implementarea graduală a Programului astfel ca la finele anului 2015, circa 80% din populația rurală din localități cu peste 2000 de locuitori să dispună de sisteme de canalizare și circa 70% să dispună de stații de epurare;
- conformarea deplină în zonele rurale până în anul 2018, cu Directivele Europene privind apele uzate, cu asigurarea unui efort investițional corespunzător;

- îmbunătățirea sănătății populației rurale și reducerea costurilor cu sănătatea, cu promovarea de acțiuni publice de asigurare a sănătății în mediul rural și conștientizarea populației rurale asupra normelor de igienă;
- dezvoltarea unei abordări globale referitoare la furnizarea apei și canalizarea zonelor rurale, în măsură să asigure un nivel bun și durabil al serviciilor pentru întreaga populație rurală, la un preț accesibil;

Armonizarea politicilor naționale cu legislația Uniunii Europene, este obligația stabilită în principal prin Acordul de Asociere, semnat de România cu Comunitățile Europene și ratificat prin *Legea 20/1993*. În conformitate cu art.69, "*Părțile recunosc că o condiție importantă a integrării economice a României în Comunitate este armonizarea legislației prezente și viitoare a României cu cea a Comunității. România se va strădui să asigure ca legislația sa să devină gradual compatibilă cu cea a Comunității*".

Evoluția politico-economică a României, intervenită de la data perfectării Acordului, în sensul urgentării procesului de aderare la Uniunea Europeană, a impus adoptarea, în completarea normei menționate mai sus, și a altor acte juridice prin care s-a statuat procedura necesară a fi respectată de inițiatorii de proiecte de acte normative, în vederea elaborării unui cadru juridic menit să faciliteze îndeplinirea acestui deziderat.

Din activitatea desfășurată la nivelul Departamentului pentru armonizarea legislației cu reglementările comunitare din cadrul Consiliului Legislativ și cu referire **numai la acele proiecte (sau propuneri) de acte normative, în care se prezintă ca argument în susținerea adoptării armonizarea legislației cu normele juridice din Uniunea Europeană**, se desprind unele observații din care rezultă **complexitatea și dificultatea acestui proces**.

Procesul de armonizare a politicilor naționale și locale cu reglementările comunitare reprezintă un obiectiv esențial, care se regăsește în strategia de aderare a tuturor statelor candidate la calitatea de membru al Uniunii Europene și, în același timp, o obligație juridică ce decurge din **Acordul European de asociere România-Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 20/1993**.

Politicile comunitare din domeniile agriculturii, protecției mediului, infrastructurii de transport, turismului, sănătății, serviciilor sociale și-au găsit reflectarea la nivel național în Planul Național de Dezvoltare și Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013, fiind preluate la nivel regional în Planul de Dezvoltare a Regiunii Sud-Muntenia și planurile locale de acțiune ale comunei Dragoș Vodă.

Pentru atingerea obiectivelor politice europene, România a elaborat documente de planificare strategică și programare financiară multianuală pentru perioada 2007-2013.

CAPITOLUL II

DOCUMENTELE STRATEGICE ȘI PROGRAMELE DE FINANȚARE 2007-2013

2.1. PLANUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE (PND)

Planul Național de Dezvoltare (PND) este instrumentul fundamental prin care România va încerca să recupereze cât mai rapid disparitățile de dezvoltare socio-economică față de Uniunea Europeană. PND este un concept specific politicii europene de coeziune economică și socială și reprezintă documentul de planificare strategică și programare financiară multianuală, elaborat într-un larg parteneriat, care va orienta și stimula dezvoltarea socio-economică a României în conformitate cu Politica de Coeziune a Uniunii Europene.

Ca instrument specific al politicii de coeziune, PND-ul nu reprezintă o strategie economică în sens larg, ci un instrument de prioritizare a investițiilor publice pentru dezvoltare – maximizarea impactului.

În ceea ce privește strategia PND, **Obiectivul Global al PND 2007-2013** este „Reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică între România și Statele Membre ale Uniunii Europene”, care are la bază trei **obiective specifice**:

- Creșterea competitivității pe termen lung a economiei românești;
- Dezvoltarea la standarde europene a infrastructurii de bază;
- Perfecționarea și utilizarea mai eficientă a capitalului uman autohton.

În vederea atingerii obiectivului global și a obiectivelor specifice și pornind de la aspectele identificate în etapa de analiză socio-economică, au fost formulate **șase priorități naționale de dezvoltare pentru perioada 2007-2013**:

1. Creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere;

În condițiile decalajelor importante de competitivitate pe care România le prezintă în raport cu statele membre UE, obiectivul strategic general stabilit în cadrul acestei priorități este *creșterea productivității întreprinderilor românești pentru reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul Uniunii. Se urmărește generarea până în anul 2015 a unei creșteri medii a productivității de cca. 5,5% anual, permițând României să atingă un nivel de aproximativ 55% din media UE.* Realizarea acestui obiectiv este avută în vedere prin următoarele sub-priorități:

- *Creșterea competitivității prin îmbunătățirea accesului pe piață al întreprinderilor, în special al IMM-urilor*
- *Dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere prin promovarea cercetării și inovării și accelerarea dezvoltării societății informaționale*
- *Îmbunătățirea eficienței energetice și valorificarea resurselor regenerabile de energie.*

2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport;

Obiectivul general al strategiei în domeniul transporturilor îl reprezintă *asigurarea unei infrastructuri de transport extinse, moderne și durabile, precum și a tuturor celorlalte condiții privind dezvoltarea sustenabilă a economiei și îmbunătățirea calității vieții, astfel încât volumul activității de transport în PIB să crească de la 3,6 miliarde euro (în prezent) la minimum 7,0 miliarde euro până în 2015.*

Pentru atingerea acestui obiectiv, strategia dezvoltării și modernizării infrastructurii de transport se va realiza prin intermediul următoarelor sub-priorități:

- *Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport trans-europene și a rețelelor de legătură*
- *Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes național și îmbunătățirea serviciilor aferente,*
- *Dezvoltarea durabilă a sectorului transporturi.*

3. Protejarea și îmbunătățirea calității mediului;

Obiectivul strategic general al acestei priorități din PND îl reprezintă *protejarea și îmbunătățirea calității mediului, în conformitate cu nevoile economice și sociale ale României, conducând astfel la îmbunătățirea semnificativă a calității vieții prin încurajarea dezvoltării durabile.* Acest obiectiv va fi realizat prin promovarea sub-priorităților de mai jos, urmărindu-se, totodată, și îndeplinirea angajamentelor asumate de România în cadrul negocierilor de aderare la UE la Capitolul 22 „Protecția mediului”:

- *Îmbunătățirea standardelor de viață prin asigurarea serviciilor de utilități publice la standardele de calitate și cantitate cerute, în sectoarele de apă și deșeurii*
- *Îmbunătățirea sistemelor sectoriale de management de mediu.*

4. Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și a incluziunii sociale și întărirea capacității administrative;

Fiind unanim recunoscut faptul că resursele umane reprezintă motorul societății bazate pe cunoaștere, obiectivul strategic general al priorității îl constituie *dezvoltarea capitalului*

uman și creșterea competitivității acestuia pe piața muncii, prin asigurarea oportunităților egale de învățare pe tot parcursul vieții și dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și inclusiv care să conducă, până în 2015, la integrarea durabilă pe piața muncii a 900.000 persoane.

Măsurile și acțiunile avute în vedere la această prioritate pot fi grupate în cadrul a patru sub-priorități, după cum urmează:

- *Dezvoltarea capitalului uman*
- *Promovarea ocupării depline*
- *Promovarea incluziunii sociale*
- *Dezvoltarea capacității administrative și a bunei guvernări.*

5. Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol;

Obiectivul strategic general al acestei priorități vizează *dezvoltarea unei agriculturi competitive bazată pe cunoaștere și inițiativă privată, precum și protejarea patrimoniului natural cultural și istoric al zonelor rurale din România.*

Sub-prioritățile identificate în vederea realizării obiectivului definit sunt următoarele:

- *Creșterea competitivității economiei agro-alimentare și silvice prin adaptarea ofertei la cerințele pieței*
- *Creșterea standardelor de viață în zonele rurale prin diversificarea activităților rurale*
- *Dezvoltarea economică durabilă a fermelor și a exploatațiilor forestiere*
- *Promovarea inițiativelor de tip „LEADER”,*
- *Asigurarea pescuitului durabil și dezvoltarea acvaculturii.*

6. Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării.

Obiectivul general îl reprezintă *creșterea economică mai accelerată a regiunilor slab dezvoltate, în vederea diminuării disparităților de dezvoltare interregionale și intraregionale.*

Operaționalizarea priorității PND privind dezvoltarea echilibrată a tuturor regiunilor țării se va realiza printr-o abordare integrată, bazată pe o combinație a investițiilor publice în infrastructura locală, politici active de stimulare a activităților de afaceri și sprijinirea valorificării resurselor locale, pe următoarele sub-priorități:

- *Îmbunătățirea infrastructurii publice regionale și locale*
- *Consolidarea mediului de afaceri regional și local*
- *Dezvoltarea turismului regional și local*
- *Dezvoltare urbană durabilă*

➤ *Cooperarea teritorială europeană.*

Programarea financiară a PND a urmărit realizarea un tablou general realist al surselor de finanțare a dezvoltării ce ar trebui utilizate în perioada 2007-2013 pentru creșterea convergenței cu UE, conducând la o sumă estimativă globală de circa **58,7 miliarde Euro**.

Structura pe surse de finanțare a PND 2007-2013 se prezintă astfel:

- Fondurile comunitare - 43%.
- Surse publice naționale (centrale și locale, inclusiv credite IFI) - 48%
- Surse private (cofinanțări private aferente fondurilor comunitare) - 9%.

2.2. Cadrul Național Strategic de Referință

Pentru atingerea obiectivelor politice europene, statele membre au elaborat documente de planificare strategică și programare financiară multianuală. Analiza cadrului strategic identifică prioritățile stabilite la nivelurile: național, regional și județean. Cadrul strategic identifică prioritățile stabilite pe ambele perioade de programare, atât pentru perioada prezentă cât și pentru perioada 2007-2013.

Instrumentele Structurale ale UE vor fi alocate conform Strategiei Cadrului Strategic Național de Referință 2007-2013, care reprezintă strategia globală de utilizare a Fondurilor Structurale și de Coeziune (FS/FC). Strategia CNSR 2007-2013 este implementată prin Programele Operaționale din cadrul Obiectivului Convergență și Obiectivul Cooperare Teritorială Europeană.

Strategia CSNR preia Viziunea Strategică din PND 2007-2013, stabilind ca obiectiv general **reducerea disparităților de dezvoltare între România și statele membre ale UE**. Pentru perioada 2007-2013, se are în vedere creșterea PIB/locuitor de la 31% din media UE-25 în prezent la aproximativ 41% în anul 2013. CSNR își aduce o contribuție determinantă la atingerea acestui obiectiv național prin concentrarea Fondurilor Structurale și de Coeziune pe domenii cu impact semnificativ asupra dezvoltării economice și sociale, în conformitate cu Orientările Strategice Comunitare privind Coeziunea și cu Strategia Lisabona revizuită. Se estimează astfel că CSNR va contribui la obiectivul general stabilit prin PND 2007-2013 prin accelerarea ritmului de creștere a PIB și generarea unei creșteri suplimentare a acestuia cu 15% până în 2015, ca efect direct al Fondurilor Structurale și de Coeziune.

Prioritățile tematice stabilite de CSNR pentru realizarea obiectivului sunt:

- Dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene
- Îmbunătățirea competitivității pe termen lung a economiei românești
- Dezvoltarea și utilizarea mai eficientă a capitalului uman
- Construcția unei capacități administrative eficiente.

Pentru implementarea Cadrului Strategic Național de Referință Comisia Europeană a aprobat Programele Operaționale, care cuprind un set de priorități multianuale. Spre deosebire de perioada anterioară de programare, în perioada 2007-2013 un program operațional va putea fi finanțat doar din resursele unui singur fond structural, singura excepție fiind Fondul de Coeziune. Dacă în perioada anterioară acesta finanța proiecte individuale, negociate direct de către Statul Membru cu Comisia Europeană, acum Fondul de Coeziune se supune regulilor de programare, fiind cuprins în bugetele programelor operaționale pe care le finanțează.

Programele operaționale se împart în programe operaționale regionale – programe operaționale care acoperă prioritățile regionale ale unei regiuni sau ale tuturor regiunilor - și programe operaționale sectoriale care acoperă prioritățile sectoriale. Programele operaționale sunt transmise Comisiei Europene împreună CSNR.

2.3. Fondurile Structurale și de Coeziune

Începând cu data de 1 ianuarie 2007, România în calitate de stat membru al Uniunii Europene a cunoscut o perioadă de tranziție, în care au fost accesate atât instrumentele de preaderare, cât și programele de finanțare nerambursabilă post aderare.

Programele Fondurilor Structurale sunt subiectul a trei priorități orizontale, care trebuie încorporate în definirea și implementarea de măsuri sprijinite de Fondurile Structurale și de Fondul de Coeziune:

- **dezvoltare durabilă, adică conformitatea cu legislația Comunitară de protecție a mediului și a naturii;**
- **egalitate între bărbați și femei;**
- **societatea informațională.**

Fondurile Structurale ale UE sunt gestionate de Comisia Europeană și au ca destinație finanțarea măsurilor de ajutor structural la nivel comunitar, în scopul promovării regiunilor cu întârzieri în dezvoltare, reconversia zonelor afectate de declin industrial, combaterea șomajului de lungă durată, inserția profesională a tinerilor sau promovarea dezvoltării rurale.

Fondurile Structurale sunt formate din: Fondul European de Orientare și Garanție Agricolă (FEOGA) – componenta « Orientare », Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE) și Instrumentul Financiar de Orientare a Pescuitului (IFOP). La acestea se adaugă *Fondul de Coeziune*, creat în 1993.

A. FONDURILE STRUCTURALE

a) Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)

Fondul European de Dezvoltare Regională este principalul instrument al politicii regionale UE, care contribuie la promovarea dezvoltării și ajustării structurale a regiunilor a căror dezvoltare este rămasă în urmă și la sprijinirea conversiei economice și sociale pentru zone care se confruntă cu dificultăți structurale. Pe această cale se pot finanța infrastructuri, investiții care creează locuri de muncă, proiecte de dezvoltare locală și ajutor pentru întreprinderi mici și mijlocii.

b) Fondul Social European (FSE)

Fondul Social European promovează îmbunătățirea oportunităților pentru angajarea forței de muncă pentru șomeri și grupuri dezavantajate prin creșterea mobilității lor, facilitarea adaptării lor la schimbările industriale, prin măsuri de instruire și sisteme de ajutor pentru recrutare. De asemenea, contribuie la implementarea Strategiei Europene pentru Angajarea Forței de Muncă.

c) Fondul European pentru Orientare și Garantare în Agricultură (FEOGA)

Secțiunea Orientare contribuie la sprijinirea regiunilor a căror dezvoltare este rămasă în urma, prin:

- Îmbunătățirea eficienței structurilor de producție, procesarea și marketingul produselor agricole și forestiere și
- dezvoltarea de potențialuri locale în zonele rurale.

Secțiunea Garanții sprijină dezvoltarea rurală în cadrul Politicii Agricole Comune în zonele cu dificultăți structurale.

d) Instrumentul Financiar pentru Orientare în domeniul Pescuitului (IFOP)

Instrumentul Financiar pentru Orientare în domeniul Pescuitului contribuie la adaptarea și modernizarea industriei pescuitului în regiunile Obiectiv 1 și în alte regiuni, prin:

- crearea unui echilibru durabil între resursele marine și folosirea lor,
- stimularea companiilor mai competitive,
- îmbunătățirea furnizării și dezvoltării de produse de pescuit și acva-cultură,
- contribuie la revitalizarea zonelor dependente de pescuit.

B. Fondul de Coeziune

Fondul de Coeziune a fost creat în 1993 pentru finanțarea unor proiecte în domeniile protecției mediului și dezvoltării rețelelor de transporturi într-un număr de patru țări comunitare considerate cele mai sărace din UE: Spania, Portugalia, Irlanda și Grecia. Obiectivul său îl constituie reducerea disparităților între economiile statelor membre ale Uniunii, iar anvelopa financiară pentru perioada 1993-1999 s-a ridicat la 15,1 miliarde Euro, din care 2,6 miliarde Euro în 1999.

Prin acest instrument financiar se sprijină proiecte în domeniul mediului și infrastructurilor de transport (rețele trans-europene) în Statele Membre mai puțin prospere, a căror PIB pe locuitor este sub 90% din media Comunitară și care au introdus un “program de convergență”.

Spre deosebire de Fondurile Structurale, Fondul de Coeziune nu co-finanțează programe, dar furnizează finanțare directă pentru proiecte sau stagii din proiecte, care sunt clar identificate de la început.

2.4. Programele Operaționale

Programele operaționale se împart în programe operaționale regionale – programe operaționale care acoperă prioritățile regionale ale unei regiuni sau ale tuturor regiunilor - și programe operaționale sectoriale care acoperă prioritățile sectoriale. Programele operaționale sunt transmise Comisiei Europene împreună CSNR.

Pentru fiecare Program Operațional a fost elaborat de către Autoritățile de Management câte un document cadru de implementare, care detaliază respectivul program, în vederea implementării.

Programele Operaționale sunt următoarele :

- **Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice**
- **Programul Operațional Sectorial de Transport**
- **Programul Operațional Sectorial de Mediu**
- **Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane**
- **Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative**
- **Programul Operațional Regional**
- **Programul Operațional de Asistență Tehnică .**

Programul Operațional Sectorial "Creșterea competitivității economice" reprezintă principalul instrument pentru realizarea primei priorități tematice a Planului Național de Dezvoltare 2007 - 2013 - Creșterea competitivității economice și dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere.

Obiectivul general al POS CCE este creșterea productivității întreprinderilor românești pentru reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul UE. Ținta este o creștere medie anuală a productivității de cca. 5,5 % până în 2015. Aceasta va permite României să atingă un nivel de aproximativ 55% din media UE.

Axe prioritare în acest sens sunt:

- Axa 1 - Un sistem inovativ și eco-eficient de producție;
- Axa 2 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovarea pentru competitivitate;
- Axa 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele public și privat;
- Axa 4 - Creșterea eficienței energetice și a siguranței aprovizionării în contextul combaterii schimbării climatice;
- Axa 5 - Asistența tehnică.

Programul Operațional Sectorial de Transport este instrumentul care dezvoltă obiectivele Cadrului Național Strategic de Referință, stabilind priorități, deziderate și alocarea de fonduri pentru dezvoltarea sectorului transporturilor în România. Obiectivul principal al CNSR privind sectorul transporturilor se focalizează asupra punerii la dispoziție a unei infrastructuri moderne, dezvoltată în mod corespunzător și durabilă, întreținută conform cerințelor, care să faciliteze deplasarea persoanelor și bunurilor în condiții de siguranță și eficiență.

Axele Prioritare sunt:

- Axa 1 - Modernizarea și dezvoltarea axelor prioritare TEN-T în scopul dezvoltării sustenabile a sistemului de transport, integrat în cadrul rețelelor europene de transport;
- Axa 2 - Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii naționale de transport în afara Axelor prioritare TEN-T în scopul dezvoltării sustenabile a sistemului național de transport;
- Axa 3 - Dezvoltarea durabilă a sectorului de Transport, la un nivel mai înalt de protecție a mediului, a sănătății oamenilor și a siguranței pasagerilor;
- Axa 4 - Asistența tehnică.

Programul Operațional Sectorial de Mediu este strâns corelat cu obiectivele naționale strategice prevăzute în Planul Național de Dezvoltare (PND) și se bazează pe principiile și practicile Uniunii Europene. POS Mediu este astfel conceput încât să reprezinte un catalizator pentru o economie mai competitivă, un mediu mai bun și o dezvoltare regională mai echilibrată. **Obiectivul global** al POS Mediu constă în protecția și îmbunătățirea calității mediului și a standardelor de viață în România, urmărindu-se conformarea cu prevederile acquis-ului de mediu.

Axele prioritare sunt:

- Axa 1 - Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată;

- Axa 2 - Dezvoltarea sistemelor de managementul integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric;
- Axa 3 - Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbării climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană;
- Axa 4 - Implementarea Sistemelor Adecvate de Management pentru Protecția Naturii;
- Axa 5 - Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc
- Axa 7 - Asistența tehnică.

Bugetul total al POS Mediu pentru perioada de programare 2007-2013 este de aproximativ 4,900 miliarde Euro, ceea ce reprezintă 23,4 % din sursele financiare alocate Cadrului Național Strategic de Referință. Din aceștia, 3,960 miliarde Euro reprezintă sprijinul comunitar, mai mult de 940 milioane Euro provenind din bugetul național. Sursele comunitare sunt asigurate din Fondul de Coeziune și Fondul European pentru Dezvoltare Regională.

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU) stabilește axele prioritare și domeniile majore de intervenție ale României în domeniul resurselor umane în vederea implementării asistentei financiare a Uniunii Europene prin intermediul Fondului Social European, în cadrul Obiectivului Convergenta, pentru perioada de programare 2007 - 2013. **Obiectivul general al POS DRU** este dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității, prin conectarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare a 1.650.000 de persoane pe o piața a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.

Axele prioritare sunt:

- Axa 1 - Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere;
- Axa 2 - Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii;
- Axa 3 - Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor;
- Axa 4 - Modernizarea serviciului public de ocupare;
- Axa 5 - Promovarea măsurilor active de ocupare;
- Axa 6 - Promovarea incluziunii sociale;
- Axa 7 - Asistența tehnică.

Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative contribuie la implementarea celei de-a patra priorități de dezvoltare națională din PND 2007-2013 "Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și incluziunii sociale și întărirea capacității administrative" pentru a avea un impact pozitiv asupra administrației publice, pentru a stimula dezvoltarea economică. **Obiectiv general** este acela de creștere a eficienței administrației publice în beneficiul socio-economic al societății românești.

Axe Prioritare

- Axa 1 - Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice;
- Axa 2 - Îmbunătățirea calității și eficacitatea și eficienței furnizării serviciilor publice, cu accentul pus pe descentralizare;
- Axa 3 - Asistența tehnică.

Programul Operațional de Asistență Tehnică (PO AT) are drept obiectiv general asigurarea unui proces de implementare a instrumentelor structurale în România în conformitate cu principiile și regulile de parteneriat, programare, evaluare, management, inclusiv management financiar, monitorizare și control pe baza responsabilităților divizate între Statele Membre și Comisia Europeană, în concordanță cu prevederile stipulate în Regulamentele Generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune.

Principalele caracteristici ale **Programului Operațional Regional**, care îl individualizează de celelalte Programe Operaționale, sunt:

- Are o dimensiune locală evidentă, în abordarea problemelor socio-economice din punct de vedere local și valorificarea resurselor și oportunităților locale;
- Acordă prioritate regiunilor relativ ramase în urmă și mai puțin dezvoltate, pentru a le asigura un set minim de precondiții de creștere, neavând, în sine, un scop redistributiv;
- Domeniile de intervenție ale POR sunt complementare domeniilor de intervenție ale celorlalte Programe Operaționale, și se așteaptă să opereze în sinergie cu acestea.

Dezvoltarea echilibrată a tuturor regiunilor țării se va realiza printr-o abordare integrată, bazată pe o combinație a investițiilor publice în infrastructura locală, politici active de stimulare a activităților de afaceri și sprijinirea valorificării resurselor locale, pe următoarele **axe prioritare tematice**:

Axa 1 – Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor- poli urbani de creștere

Axa 2 – Îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale

Axa 3 – Îmbunătățirea infrastructurii sociale

Axa 4 – Consolidarea mediului de afaceri regional și local

Axa 5 – Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului

Axa 6 - Asistență tehnică

CAPITOLUL III

MODUL DE REFLECȚIE A POLITICILOR COMUNITARE ȘI NAȚIONALE ÎN IMPLEMENTAREA MĂSURILOR LOCALE

3.1. Politica regională a Uniunii Europene – elemente definitorii

Competiția în creștere dintre diferite regiuni, implicit activitățile desfășurate în cadrul acestora, atât în interiorul Uniunii Europene cât și în afara acesteia reprezintă o stare de fapt a lumii "globalizate" în care trăim. Nota distinctă pe care UE o realizează, în tot acest peisaj, consta în atenția pe care o acordă faptului că nu toate regiunile se bucură de aceleași condiții economice, geografice și sociale și, ca urmare a acestei realități, nu toate pot concura de pe aceleași poziții.

Politica regională urmărește să corecteze dezechilibrele regionale astfel încât să se asigure o repartizare mai echilibrată a populației și activităților economice pe ansamblul teritoriului.

Necesitatea unei politici regionale, care să aibă în vedere echilibrarea repartiției demografice și localizarea polilor de dezvoltare, ca și susținerea eforturilor regiunilor mai slab dezvoltate pentru a le ajunge din urmă pe celelalte, nu a scăpat atenția legiuitorului comunitar de-a lungul celor peste patru decenii de existență a UE.

În prezent Politica Regională a Uniunii Europene se confruntă cu trei mari provocări:

- ✓ **Competiția** - din ce în ce mai acerbă o dată cu liberalizarea comerțului. Firmele se localizează acolo unde găsesc condiții propice pentru a le crește nivelul de competitivitate. Dacă regiunile doresc să dezvolte sectorul afacerilor pe teritoriul propriu atunci ele trebuie să fie suficient de "echipate" pentru a oferi infrastructura și serviciile la un nivel calitativ superior;
- ✓ **Societatea informațională și revoluția tehnologică** - care contribuie la creșterea gradului de flexibilitate a oamenilor, companiilor și teritoriilor. Existența rețelelor de telecomunicații presupune că oamenii, indiferent de locație, pot avea acces la Know-how, inovare și instruire de o calitate superioară.
- ✓ **Extinderea** - care reprezintă atât o oportunitate cât și o provocare pentru Uniunea Europeană.

Reforma politicii regionale stabilite în cadrul previziunilor financiare ale *Agendei 2000* a subliniat necesitatea concentrării asistentei comunitare în acele regiuni în care nivelul de dezvoltare era mult rămas în urmă, pe de o parte, iar pe de altă parte, necesitatea simplificării procedurilor politicilor structurale.

O nouă reformă a politicii regionale a avut loc o dată cu prezentarea concluziilor asupra celui de-al treilea Raport asupra Coeziunii Economice și Sociale. Vechile obiective (1 - sprijinirea dezvoltării în zonele mai puțin prospere, 2 - reconversia economică și socială a regiunilor cu dificultăți structurale și 3 - dezvoltarea resurselor umane) și cele patru inițiative comunitare (INTERREG III, Leader+, Equal și Urban II) sunt reorganizate începând cu 2007 în doar trei obiective:

1. **Convergență** (sprijinind regiunile rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării economice).

Obiectivul "Convergență" este destinat să îmbunătățească condițiile de creștere economică și factorii care contribuie la o reală convergență pentru statele membre și regiunile cel mai puțin dezvoltate. În Uniunea Europeană cu 27 de state membre (UE 27), acest obiectiv se referă la 84 de regiuni situate în 17 state membre, cu alte cuvinte 154 de milioane de locuitori al căror PIB pe cap de locuitor este sub 75% din media comunitară. Într-un sistem de suspendare progresivă a ajutorului ("phasing out"), acest obiectiv include, de asemenea, alte 16 regiuni care numără 16,4 milioane de locuitori și care dispun de un PIB care depășește cu puțin pragul, că urmare a efectului statistic al extinderii Uniunii Europene. Sumele alocate obiectivului se ridică la 282,8 miliarde de euro, ceea ce reprezintă 81,5% din suma totală, repartizate după cum urmează: 199,3 miliarde pentru regiunile aflate sub incidența obiectivului "Convergență", 14 miliarde pentru regiunile care se află în etapa de suspendare progresivă a ajutorului, iar 69,5 miliarde pentru Fondul de Coeziune, care se aplică în cazul a 15 state membre.

2. **Competitivitate Regională și Ocupare** (sprijinind regiuni, altele decât cele rămase în urma ca dezvoltare, pentru atingerea țintelor Agendei Lisabona).

Obiectivul "Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă" este destinat să consolideze competitivitatea și atractivitatea regiunilor, precum și capacitatea de ocupare a forței de muncă, printr-o abordare duală. Aceasta constă, mai întâi, în introducerea de programe de dezvoltare pentru a ajuta regiunile să anticipeze și să fie favorabile schimbărilor economice stimulând inovarea, societatea bazată pe cunoaștere, spiritul antreprenorial și protecția mediului și îmbunătățind astfel accesibilitatea, iar apoi, în creșterea numărului și calității locurilor de muncă prin adaptarea forței de muncă și prin efectuarea de investiții în materie de resurse umane. Într-o Uniune Europeană cu 27 de state membre, această situație este valabilă pentru 68 de regiuni, ceea ce reprezintă 314 milioane de locuitori. 13 dintre acestea, cu alte cuvinte 19 milioane de locuitori, sunt în etapa de instituire progresivă a ajutorului ("phasing in") și fac obiectul unor alocări financiare speciale datorită fostului lor statut de regiuni sub incidența "Obiectivului 1". Suma de 55 de miliarde de euro, din care 11,4 miliarde

pentru regiunile care se află în etapa de instituirea progresivă a ajutorului, reprezintă ceva mai puțin de 16% din alocarea totală. Acest obiectiv se aplică regiunilor din 19 state membre.

3. **Cooperare Teritorială Europeană** (promovând o dezvoltare echilibrată a întregului teritoriu comunitar, prin încurajarea cooperării și schimbului de bune practici între toate regiunile UE), organizat pe **trei axe**: cooperare trans-frontalieră, transnațională și inter-regională.

Obiectivul "Cooperare teritorială europeană" este destinat să întărească cooperarea transfrontalieră datorită unor inițiative locale și regionale realizate în comun, să consolideze cooperarea transnațională prin acțiuni menite să favorizeze dezvoltarea teritorială integrată și să stimuleze cooperarea interregională, precum și schimbul de experiență. Peste 181 de milioane de persoane (care reprezintă 37,5% din populația totală a Uniunii Europene) trăiesc în zone transfrontaliere. Toate regiunile și toți cetățenii Uniunii fac parte din una dintre cele 13 zone de cooperare transnațională.

Coefficienții maximi de cofinanțare pentru fiecare obiectiv sunt:

- ✓ Convergență: între 75% și 85%;
- ✓ Competitivitate și ocuparea forței de muncă: între 50% și 85%;
- ✓ Cooperare teritorială europeană: între 75% și 85%;
- ✓ Fondul de Coeziune: 85 %.

Dispozițiile "Agendei 2000" referitoare la politica structurală au avut ca obiectiv să răspundă unei duble provocări:

- pe de o parte, ameliorarea eficienței instrumentelor politicii structurale pentru realizarea obiectivului de coeziune economică și socială;
- pe de altă parte, asigurarea perenității politicii structurale în cadrul viitoarei largiri a UE către TECE.

Prin reforma din 1999, "Agenda 2000", face din politica regională unul din principalele instrumente de solidaritate socială între europeni, datorită contribuției sale la crearea de locuri de muncă și al dezvoltării economice în regiunile cele mai sărace ale UE. Reforma din 1999 a urmărit:

- îmbunătățirea eficienței instrumentelor structurale prin întărirea concentrării ajutoarelor ca urmare a reducerii numărului obiectivelor prioritare ale politicii structurale și a inițiativelor comunitare, ameliorând gestionarea și clarificând partajarea responsabilităților între diferiții participanți;

- menținerea nivelului bugetar acordat coeziunii economice și sociale;
- extinderea efortului de coeziune regională către viitoarele țări membre ale UE.

3.1.2. Politica Agricolă Comună

În multe țări ale lumii contemporane, îndeosebi în cele consolidate din punct de vedere economic și cu vechi tradiții democratice, purtătoare ale tendințelor de progres, strategiile de dezvoltare economico-sociale durabilă includ, în structura lor, și **spațiul rural**, care prin importanța deosebită a vieții comunităților rurale capătă dimensiuni și semnificații naționale și internaționale.

Asigurarea unui echilibru între tendința de modernizare și cerința de conservare a valorilor spirituale specifice comunităților rurale constituie o problemă de mare actualitate, deosebit de complexă. Realizarea unei politici de dezvoltare rurală durabilă, cu atributele ei cantitative, calitative și structurale, care să integreze organic domeniile de activitate tradiționale specifice ruralului cu diversificarea activităților nonagricole, este în interesul atât al comunităților rurale, cât și a celor urbane, în beneficiul general al societății, omul fiind, prin excelență, protagonistul și destinatarul final al acestei dezvoltări.

Definirea „**ruralului**” este un demers dificil, generat de multitudinea coordonatelor sale, ceea ce îl plasează la intersecția unei diversități de științe, imprimându-i un caracter **polivalent, interdisciplinar și integratoriu**. Opiniile acelor specialiști, care consideră că dezvoltarea conținutului conceptului de rural se poate realiza doar printr-o interpretare unilaterală a obiectului unei anumite științe, este neproductivă, deoarece afectează însăși substanța și semnificația lui practică, calitatea de concept pluridisciplinar și integratoriu. Ar însemna acordarea acestui concept integratoriu a unei paternități limitate doar la un anumit sistem național, agronomic, economic, sociologic sau geografic. Abordarea acestui concept într-o viziune multidimensională, integralistă este benefică nu numai pentru demersul cunoașterii conținutului și semnificației sale practice dar și pentru înțelegerea conținutului și direcțiilor multiple, care privesc procesul unitar al dezvoltării durabile a spațiului rural. Conceptul privind definirea ruralului întruchipează unitatea, privită în diversitatea și complexitatea dimensiunii spațiului rural, reflectată prin coordonate de ordin natural, teritorial, economic, social, ecologic, tehnic și tehnologic, juridic, educațional, instituțional, politic, managerial etc., expresii concrete a relației dintre om și natură, dintre activitățile sociale și mediul natural în care acestea se desfășoară.

În domeniul dezvoltării agriculturii și a spațiului rural, prezintă o importanță decisivă cunoașterea experienței pe plan mondial și folosirea acelor elemente care se dovedesc a fi trainice și utile ce se constituie ca model de urmat și pentru România, prin luarea în considerație a specificității spațiului rural național.

În acest context, se dovedește a avea o importanță deosebită experiența țărilor U.E. în domeniul aplicării **Politicii Agricole Comune (PAC)**, inclusiv al spațiului rural în care, în timp, a parcurs mai multe trepte de perfecționare, finalizate prin trecerea de la o politică agricolă sectorială la politica de dezvoltare rurală durabilă. În acest sens, politicile agrare elaborate și aplicate în cadrul U.E. au devenit tot mai cuprinzătoare, fiind relevate sintetic prin dezvoltarea sectorului agricol, concomitent cu diversificarea unor activități alternative nonagricole, pe suportul asigurării echilibrului ecologic al ecosistemelor specifice comunităților rurale, stimulându-se astfel accentuarea procesului dezvoltării durabile în spațiul rural.

Principiile Politicii Agricole Comune au fost formulate pentru prima oară în anul 1958 și care, în timp, au fost perfecționate în concordanță cu noile realități agricole comunitare, principii care se referă la **piața unică, preferința comunitară și solidaritatea financiară**. În timp, PAC a cunoscut permanente perfecționări, concretizate atât în îmbunătățirea cadrului legislativ, cât și în utilizarea unor măsuri și instrumente specifice fiecărei etape de afirmare a acesteia. Fără îndoială, procesul de perfecționare a PAC va continua și în viitor, prin luarea în considerare a noilor realități generate de extinderea spațiului comunitar, dar și de accentuarea tendințelor de globalizare a economiei mondiale. În perioada 1962-1992 PAC s-a caracterizat, în special, prin „**garantarea**” **prețurilor interne și organizarea de piață specifică fiecărui produs**. Dar, funcționarea pieței unice a însemnat și primele semnale ce atrăgeau atenția asupra necesității ajustării PAC și care și-au găsit reflectarea în **Planul Mansholt** (1968). Prin acest document comunitar s-a prevăzut, pe lângă continuarea politicii de susținere a prețurilor comunitare și promovarea unei **politici structurale**, în vederea creării unor exploatații agricole moderne. Sub presiunea internațională exercitată de Acordul General pentru Tarife și Comerț - Runda Uruguay, care a început în 1986, dar și a problemelor de mediu, au fost necesare noi măsuri de perfecționare a PAC, marcate de **prima reformă de proporții întreprinsă de U.E.**, cunoscută sub numele de **Mac Sharry**. Obiectivul principal al reformei l-a constituit reglarea echilibrului de pe piața produselor agricole, la care s-a adăugat și intensificarea eforturilor U.E. de a crea o piață agricolă similară ce cea a SUA, precum și dezvoltarea legăturilor sale comerciale cu terțe țări. Schimbarea de substanță constă din **trecerea de la un sistem bazat pe susținerea prețurilor la un sistem bazat pe sprijinirea veniturilor fermierilor prin preț și plăți directe** (compensatorii), ceea ce a dus la eliminarea surplusurilor la unele produse agricole principale, la ridicarea standardului de viață al 202 comunităților rurale. Cu toate acestea, s-au menținut însă mari diferențe regionale și între producători, ca urmare a favorizării unor zone mai dezvoltate, precum și excedente la unele produse agricole. Prin **Agenda 2000**, s-a creat un nou cadru de dezvoltare rurală durabilă, ca principal suport de întărire a sectoarelor agricol și silvic și al sporirii competitivității în zonele rurale, conservării mediului înconjurător și moștenirii cultural-spirituale. **Anul 2000 marchează momentul declarării dezvoltării rurale ca fiind al doilea pilon al PAC**, parte intrinsecă a modelului european de dezvoltare, prin care se urmărește descentralizarea responsabilităților de la nivel european la nivel național.

În fond, ansamblul de măsuri privind perfecționarea PAC au condus la deplasarea accentului de la politica agricolă la politica de dezvoltare rurală axată pe conservarea și protejarea mediului înconjurător și a peisajului, în vederea **asigurării coeziunii economice și sociale a comunităților rurale**. Totodată, s-a avut în vedere și creșterea rolului măsurilor de ajustare adoptate în derularea negocierilor de aderare cu țările Central și Est europene.

În prezent, Uniunea Europeană se află în fața unei noi provocări legată de negocierile cu Organizația Mondială a Comerțului și de lărgirea spațiului comunitar, și de aceea este de așteptat ca PAC să fie supusă unor noi perfecționări.

În perioada 1968-1988, problemele spațiului rural au fost abordate numai prin prisma Politicii Agricole Comune, limitând astfel posibilitățile de soluționare și lipsind comunitățile de o evoluție pozitivă, ascendentă. **Anul 1988** se constituie ca **un moment de referință în abordarea procesului de dezvoltare durabilă a spațiului rural**, Comisia Europeană realizând prima diagnoză oficială a acestuia, promovând ideea potrivit căreia dezvoltarea rurală nu trebuie limitată doar la agricultură, ci extinsă și la alte activități nonagricole, în vederea ridicării nivelului de trai al populației rurale. Bazele legale ale politicii de dezvoltare rurală a U.E. se regăsesc în **Tratatul de la Maastricht** (1992), care precizează necesitatea coeziunii economice și sociale în cadrul comunităților rurale. Pasul următor l-a constituit elaborarea documentului comunitar intitulat **Carta Europeană a Spațiului Rural**, prin care s-a definit **conceptul de spațiu rural**, precum și principiile și obiectivele acestei politici. Prin Declarația Conferinței Dezvoltării Rurale Europene (Cork, 1996), aceste principii au fost redefinite, mai bine conturate.

Principalele **obiective finanțate de UE, conform politicii agricole și de dezvoltare rurală**, sunt:

- **investițiile în fermele agricole**, care vizează, cu precădere, ameliorarea calitativă a producției, reducerea costurilor (având în vedere inclusiv diminuarea consumurilor materiale, în primul rând de îngrășăminte chimice, pesticide etc.), protejarea mediului și ameliorarea peisajului (agrosilvic), asigurarea bunului tratament și a bunăstării animalelor, încurajarea pluriactivității. Este de observat faptul că, prin Agenda 2000, investițiile în fermele agricole vizează descurajarea intensificării producției și susținerea tehnologiilor mai prietenoase cu mediul, peisajul și animalele de producție;
- **cheltuieli pentru resursele umane cu trei componente: susținerea fermierilor tineri, încurajarea pensionării anticipate și stimularea formării profesionale**. Constatându-se fenomenul de îmbătrânire a fermierilor – șefi de exploatații – UE a stimulat, prin măsuri financiare concrete, întinerirea fermierilor prin schimbul de generații.
- **finanțarea fermierilor din zonele defavorizate și cu restricții de mediu** constă în plăți compensatorii pentru un management al fermei adecvat programului de protecție a mediului înconjurător; în cadrul acestei măsuri intră și compensarea

pierderilor de recoltă sau a cheltuielilor suplimentare generate de programul Natura 2000;

- **finanțarea măsurilor de agromediu** constă în plățile efectuate către fermierii care se angajează în acorduri de mediu pentru protejarea mediului agricol, respectarea tehnologiilor prietenoase cu mediul, conform standardelor cuprinse în acquis-ul comunitar;
- **finanțarea investițiilor în procesarea și marketingul produselor agricole.** Sunt eligibili pentru această acțiune agenții economici din spațiul rural, cu statut de fermier sau procesatori agroalimentari, care sporesc calitatea produselor, acordă atenție protecției mediului și au ca obiectiv desfacerea produselor pe noi piețe;
- **finanțarea măsurilor forestiere concretizate în înființarea de noi suprafețe împădurite,** investiții pentru procesarea lemnului, sporirea valorii materiei prime lemnoase ș.a.;
- **finanțarea măsurilor de dezvoltare a unor zone rurale cum sunt: comasarea, reparcelarea și reorganizarea terenului agricol al fermelor;**

Statul, prin politici fiscale și financiare, are posibilitatea de a sprijini dezvoltarea rurală a acestor regiuni. Politicile de sprijinire a zonelor rămase în urmă pot fi circumscrise în următoarele domenii:

- acordarea de prime de instalare tinerilor agricultori;
- reducerea de impozite pe termene variabile pentru întreprinzătorii care dezvoltă întreprinderi mici și mijlocii conexe agriculturii;
- acordarea de credite cu dobândă bonificată și perioade de grație mai îndelungată pentru agenții economici care investesc în aceste zone.

Importanța PAC este reflectată prin câteva trăsături distincte:

- la momentul lansării PAC, trebuia atenuat șocul unei rate ridicate de ieșire a forței de muncă din agricultură. Lobby-ul din agricultură a rămas puternic și astăzi, politica agricolă fiind un capitol decizional sensibil;
- PAC este o politică prin excelență integrționistă, în mai mare măsură chiar decât Piața Interna, unde standardele armonizate le-au înlocuit doar în proporție de 10% pe cele naționale. În ceea ce privește PAC, politicile agricole naționale au fost înlocuite, pentru marea majoritate a producției agricole (peste 90%), de reglementari comune de funcționare piețelor și comercializare a produselor;
- PAC este o politică mare consumatoare de resurse financiare. PAC consumă, prin sistemul complex de subvenții și alte stimulente financiare, circa jumătate din bugetul comun.

Procesul dezvoltării rurale se desfășoară pe fondul dezvoltării complexe și durabile a agriculturii, agricultura și spațiul rural fiind laturi interdependente specifice comunităților rurale, respectându-se un set de principii definite și înscrise în **Carta Europeană a Spațiului Rural**. Pe suportul acestor principii, fiecare țară își precizează propriile sale priorități, obiective, strategii și măsuri ce reflectă realitățile comunităților rurale, luând în considerare și experiența țărilor din spațiul comunitar. Cu alte cuvinte, politica de dezvoltare rurală durabilă, prin obiectivele sale, este specifică fiecărei țări, ea reflectând realitățile economico-sociale existente, ce diferă de la țară la țară. Zonele rurale se caracterizează printr-o mare diversitate naturală și cultural-spirituală, comunitățile rurale diferențiindu-se și sub aspectul dimensiunilor teritoriale și al complexității activităților economicosociale.

În reglarea raporturilor dintre industrie și agricultură puterea din România trebuie să țină seama de o componentă socio-economică determinantă: familia de agricultori. Gospodăria țărănească este un agent al economiei cu o structură și un comportament cu totul aparte. Structura sa cuprinde două componente simbiotice: familia și exploatarea agricolă. Comportamentul aparte al gospodăriei țărănești este dat de rolul tradițional al familiei în conducerea, reglarea și susținerea mecanismelor economice. În același timp, mediul economic exterior gospodăriei determină comportamentul familiei de agricultori. Din această cauză într-un mediu economic favorizant progresului, deci activităților neagricole, inclusiv industriei, gospodăria dobândește un caracter deschis pieței de forță de muncă, cât și celei comerciale. În caz contrar ea are tendința de a se izola, deoarece va produce, cu deosebire pentru propria familie. Dispersarea umană și economică în teritoriu creează o mare diversitate a mediului rural. Izolarea familiilor rurale influențează raporturile umane, determinând păstrarea unor vechi forme tradiționale, dar generând și modalități moderne de întrajutorare și asociere. Din această cauză, structurile rurale se adaptează mai lent la condițiile vieții moderne.

Piața agroalimentară a României se caracterizează în prezent prin instabilitatea ofertei de produse agricole, prin structura deficitară a consumului de produse agroalimentare, prin ponderea ridicată a cheltuielilor pentru procurarea alimentelor în totalul bugetului unei familii cu venituri medii și prin tendința de reducere a cererii populației cu venituri mici. Pentru a corecta dezechilibrele pieței agricole statul Român trebuie să intervină prin politici ferme de creștere a productivității, de stopare a importurilor de produse agricole de calitate proastă, de stabilizare a prețurilor de consum. Agricultură românească poate asigura necesarul intern de alimente de bază, pentru o populație mult mai numeroasă decât în prezent. Chiar dacă România își asigură în prezent cantități de produse agricole necesare unui consum fiziologic satisfăcător, din punct de vedere calitativ, structura consumului a rămas deficitară, în special în ceea ce privește produsele animale.

Agricultura are o contribuție importantă în procesul de creștere economică, fiind un factor de echilibru în armonizarea dezvoltării economice interne și aplanarea conflictelor sociale generate de problema alimentară. Dezvoltarea agriculturii favorizează creșterea economică

în cele mai diverse sectoare, contribuind la asigurarea independenței naționale și a securității alimentare.

3.1.3. Politica de mediu a Uniunii Europene

Politica de mediu a Uniunii Europene, așa cum a fost stabilită prin Tratatul CE, are ca scop asigurarea sustenabilității activității de protecție a mediului, prin includerea acesteia în politicile sectoriale ale UE, prin elaborarea de măsuri de prevenire, prin respectarea principiului “cel care poluează plătește”, prin combaterea la sursa a poluării, și prin asumarea în comun a responsabilității. Acquis-ul cuprinde aproximativ 200 de instrumente legislative care acoperă un număr mare de sectoare, precum poluarea apei și a aerului, gestionarea reziduurilor și produselor chimice, biotehnologia, protecția împotriva radiațiilor și conservarea naturii. Statele Membre trebuie să se asigure ca o evaluare a impactului asupra mediului înconjurător a fost efectuată înainte de a aproba dezvoltarea anumitor proiecte din sectorul public sau privat.

Obiectivele politicii de mediu

Politica în domeniul mediului vizează următoarele obiective: protecția mediului; ameliorarea calității sale; protecția sănătății publice; utilizarea prudentă și rațională a resurselor naturale; promovarea măsurilor la nivel internațional privind rezolvarea problemelor mediului de dimensiuni regionale și mondiale .

Instrumentele utilizate: dispoziții legislative, în special directive fixând norme de calitate de mediu (niveluri de poluare); norme aplicabile procedurilor industriale (norme de emisii, de concepție, de exploatare); norme aplicabile produselor (limite de concentrație sau de emisie pentru un produs dat); programe de acțiune în favoarea protecției mediului; programe de ajutor financiar.

Baza legală a politicii de mediu a UE este constituită de articolele 174 - 176 ale *Tratatului CE*, la care se adaugă articolele 6 și 95. *Articolul 174* este cel care trasează obiectivele politicii de mediu și conține *scopul* acesteia - *asigurarea unui înalt nivel de protecție a mediului* ținând cont de diversitatea situațiilor existente în diferite regiunii ale Uniunii. În completarea acestuia, *Articolul 175* identifică *procedurile legislative* corespunzătoare atingerii acestui scop și stabilește modul de luare a deciziilor în domeniul politicii de mediu, iar *Articolul 176* permite SM adoptarea unor *standarde mai stricte*. *Articolul 95* vine în completarea acestuia și are în vedere *armonizarea legislației* privitoare la sănătate, protecția mediului și protecția consumatorului în Statele Membre, iar o clauză de derogare permite acestora să adauge prevederi legislative naționale în scopul unei mai bune protejări a mediului. Funcționând într-o altă direcție, *Articolul 6* promovează *dezvoltarea durabilă* ca politică transversală a Uniunii Europene și subliniază astfel nevoia de a integra cerințele de protecție a mediului în definirea și implementarea politicilor europene sectoriale. Acestea li

se adaugă peste 200 de directive, regulamentele și deciziile adoptate, care constituie *legislația orizontală* și *legislația sectorială* în domeniul protecției mediului. Legislația orizontală cuprinde acele reglementări ce au în vedere transparența și circulația informației, facilitarea procesului de luare a deciziei, dezvoltarea activității și implicării societății civile în protecția mediului ș.a. (de exemplu: Directiva 90/313/CEE privind accesul liber la informația de mediu, Regulamentul 1210/90/CEE privind înființarea Agenției Europene de Mediu, etc.).

Spre deosebire de aceasta, legislația sectorială (sau verticală) se referă la sectoarele ce fac obiectul politicii de mediu și care sunt: gestionarea deșeurilor, poluarea sonoră, poluarea apei, poluarea aerului, conservarea naturii (a biodiversității naturale), protecția solului și protecția civilă (care se regăsesc în planurile de acțiune și în strategiile elaborate).

Politica de mediu a Uniunii Europene este susținută de un număr de actori instituționali implicați în pregătirea, definirea și implementarea sa, și care se află în permanentă consultare cu guvernele Statelor Membre, cu diverse organizații industriale, organizații nonguvernamentale și grupuri de reflexie. Prin diversele atribuții pe care le au, acestea contribuie la caracterul sinergetic al politicii de mediu și asigură realizarea obiectivelor sale atât la nivel legislativ, cât și la nivel de implementare.

Obiectivele care stau la baza politicii de mediu a Uniunii Europene sunt clar stipulate de Articolul 174 al Tratatului CE și sunt reprezentate de:

- conservarea, protecția și îmbunătățirea calității mediului;
- protecția sănătății umane;
- utilizarea prudentă și rațională a resurselor naturale;
- promovarea de măsuri la nivel internațional în vederea tratării problemelor regionale de mediu și nu numai.

Politica de mediu a UE s-a cristalizat prin adoptarea unei serii de măsuri minime de protecție a mediului, ce aveau în vedere limitarea poluării, urmând ca în anii '90 să treacă printr-un proces orizontalizare și să se axeze pe identificarea cauzelor acestora, precum și pe nevoia evidentă de a lua atitudine în vederea instituirii responsabilității financiare pentru daunele cauzate mediului. Această evoluție conduce la delimitarea următoarelor principii de acțiune:

- **Principiul „Poluatorul plătește”**: are în vedere suportarea, de către poluator, a cheltuielilor legate de măsurile de combatere a poluării stabilite de autoritățile publice - altfel spus, costul acestor măsuri va fi reflectat de costul de producție al bunurilor și serviciilor ce cauzează poluarea;
- **Principiul acțiunii preventive**: se bazează pe regula generală că „e mai bine să previi decât să combați”;

- **Principiul precauției:** prevede luarea de măsuri de precauție atunci când o activitate amenință să afecteze mediul sau sănătatea umană, chiar dacă o relație cauză-efect nu este deplin dovedită științific;
- **Principiul protecției ridicate a mediului:** prevede ca politica de mediu a UE să urmărească atingerea unui nivel înalt de protecție;
- **Principiul integrării:** prevede ca cerințele de protecție a mediului să fie prezente în definirea și implementarea altor politici comunitare;
- **Principiul proximității:** are drept scop încurajarea comunităților locale în asumarea responsabilității pentru deșeurile și poluarea produsă .

Documentele care stau la baza politicii de mediu a UE sunt **Programele de Acțiune pentru Mediu (PAM)**, primul dintre ele fiind adoptat de către Consiliul European în 1972 și fiind urmat de alte cinci. Aceste programe de acțiune sunt, de fapt, o combinație de programe pe termen mediu corelate printr-o abordare strategică și constau într-o tratare verticală și sectorială a problemelor ecologice.

Primele două programe de acțiune pentru mediu, *PAM 1 (1973-1977)* și *PAM 2 (1977-1981)* reflectă o abordare sectorială a combaterii poluării și promovează nevoia de protecție a apei și a aerului, prin introducerea unor standarde minime de poluare.

PAM 3 (1982 -1986) și *PAM 4 (1987-1992)* reflectă evoluția politicilor comunitare la acel moment și dezvoltarea „pieței interne”⁶, astfel încât obiectivele de mediu să fie corelate cu cele ale pieței. Abordarea calitativă se schimbă, iar obiectivele de mediu încep să fie văzute ca instrumente de creștere a performanței și competitivității economice. În plus, PAM 4 promovează abordarea integrată a politicii de mediu și introduce conceptul „dezvoltării durabile”.

Al 5-lea Program de Acțiune pentru Mediu (1993 -2000), numit și „Către o dezvoltare durabilă” a transformat dezvoltarea durabilă în strategie a politicii de mediu. Această abordare apare, de altfel, în toate politicile UE odată cu Tratatul de la Amsterdam (1997), când este promovată ca politică transversală. În această perspectivă, dezvoltarea durabilă înseamnă:

- ✚ menținerea calității generale a vieții;
- ✚ menținerea accesului continuu la rezervele naturale;
- ✚ evitarea compromiterii pe termen lung a mediului;
- ✚ înțelegerea dezvoltării durabile ca acea dezvoltare ce răspunde nevoilor prezentului, fără a afecta capacitatea generațiilor viitoare de a răspunde propriilor lor nevoi.

Alte elemente de noutate aduse de PAM 5 sunt schimbarea direcției politicii de mediu către o politică bazată pe consens, prin consultarea părților interesate în cadrul procesului de

luare a deciziei, precum și trecerea de la o abordare bazată pe *control* la una bazată pe *prevenire* și operaționalizată prin utilizarea de *instrumente economice și fiscale*.

Al 6-lea Program de Acțiune pentru Mediu (2001-2010), numit și „*Alegerea noastră, viitorul nostru*” este consecința procesului de evaluare globală a rezultatelor PAM 5 (realizată în anul 2000) și stabilește prioritățile de mediu pe parcursul prezentei decade. Au fost identificate astfel 4 *arii prioritare* ce definesc direcțiile de acțiune ale politicii de mediu:

1. ***schimbarea climatică și încălzirea globală*** – are ca obiectiv reducerea emisiei de gaze ce produc efectul de seră cu 8% față de nivelul anului 1990 (conform protocolului de la Kyoto);
2. ***protecția naturii și biodiversitatea*** – are ca obiectiv îndepărtarea amenințărilor la adresa speciilor pe cale de dispariție și a mediilor lor de viață în Europa;
3. ***sănătatea în raport cu mediul*** – are drept obiectiv asigurarea unui mediu care să nu aibă un impact semnificativ sau să nu fie riscant pentru sănătatea umană;
4. ***conservarea resurselor naturale și gestionarea deșeurilor*** – are ca obiectiv creșterea gradului de reciclare a deșeurilor și de prevenire a producerii acestora.

Aceste arii prioritare sunt completate de un set de *măsuri* ce duc la realizarea obiectivelor lor și care au în vedere:

- aplicarea efectivă a legislației comunitare de mediu în statele membre;
- obligativitatea analizării impactului principalelor politici comunitare asupra mediului;
- implicarea strânsă a consumatorilor și producătorilor în identificarea de soluții pentru problemele de mediu; asigurarea accesului general la informațiile de mediu, în vederea dezvoltării preocupării pentru protecția acestuia;
- accentuarea importanței reducerii poluării urbane și a utilizării adecvate a terenurilor (în scopul conservării peisajelor și a mediilor naturale).

De asemenea, PAM 6 prevede și dezvoltarea a 7 *strategii tematice*, ce corespund unor aspecte importante ale protecției mediului, precum: protecția solului, protecția și conservarea mediului marin, utilizarea pesticidelor în contextul dezvoltării durabile, poluarea aerului, mediul urban, reciclarea deșeurilor, gestionarea și utilizarea resurselor în perspectiva dezvoltării durabile. Abordarea acestor strategii este una graduală, fiind structurată în două faze: prima, de descriere a stării de fapt și de identificare a problemelor; a doua, de prezentare a măsurilor propuse pentru rezolvarea acestor probleme.

Până în momentul de față au fost inițiate primele șase strategii în domeniul mediului, după cum urmează:

1) ***Calitatea aerului*** - strategie inițiată prin programul „*Aer curat pentru Europa*” (CAFE), lansat în martie 2001 și care are în vedere dezvoltarea unui set de recomandări

strategice și integrate, în vederea combaterii efectelor negative ale poluării aerului asupra mediului și sănătății umane.

2) **Protecția solului** – primul pas în această direcție a fost făcut în aprilie 2002, prin publicarea, de către Comisia Europeană, a unei comunicări cu titlul „Către o strategie tematică pentru protecția solului”¹⁰; în cadrul acesteia, problema protecției solului este pentru prima dată tratată independent și sunt prezentate problemele existente, precum și funcțiile și trăsăturile distinctive ale unei politici de mediu în această direcție.

3) **Utilizarea pesticidelor în contextul dezvoltării durabile** care are stabilite următoarele obiective:

- minimizarea riscurilor la adresa sănătății și mediului rezultate din utilizarea pesticidelor,
- îmbunătățirea controlului asupra utilizării și distribuției pesticidelor,
- reducerea nivelului substanțelor dăunătoare active prin înlocuirea lor cu alternative mai sigure,
- încurajarea obținerii de recolte fără utilizarea pesticidelor,
- stabilirea unui sistem transparent de raportare și monitorizare a progresului, inclusiv dezvoltarea de indicatori adecvați;

4) **Protecția și conservarea mediului marin**: această strategie este inițiată prin comunicarea omonimă a Comisiei (octombrie 2002), cu scopul de a promova utilizarea mărilor în contextul durabilității și conservarea ecosistemelor marine, inclusiv a fundurilor oceanelor, estuarelor și zonelor de coastă, acordând o atenție specială ariilor cu un grad mare de biodiversitate.

5) **Reciclarea și prevenirea deșeurilor** – lansată în mai 2003, această strategie reprezintă prima tratare separată a aspectelor reciclării și prevenirii producerii de deșeuri, iar prin comunicarea aferentă sunt investigate modalitățile de promovare a reciclării produselor (atunci când este cazul) și sunt analizate opțiunile cele mai potrivite sub aspectul raportului cost-eficacitate.

6) **Mediul urban** – această strategie are deja identificate patru teme prioritare în sensul dezvoltării durabile, prin influența lor asupra evoluției mediului în spațiul urban:

- transportul urban,
- gestionarea urbană durabilă,
- domeniul construcțiilor și urbanismul/arhitectura urbană, iar până la sfârșitul lui 2003 va fi lansată comunicarea aferentă, urmând ca strategiile de protecție a mediului să fie definitive până în iulie 2005.

Un aspect inovator al PAM 6 este adoptarea unei „politici integrate a produselor (PIP)”, având ca scop reducerea degradării mediului de către diverse produse pe parcursul ciclului lor de viață și conducând astfel la dezvoltarea unei piețe a produselor ecologice. Programul

va fi supus unei evaluări intermediare în 2005, în vederea revizuirii și actualizării sale conform ultimelor informații și progrese în domeniu.

Strategiile de realizare ale politicii de mediu întăresc principiul subsidiarității (adică delegarea de responsabilități atadelor membre, în timp ce UE trasează numai cadrul general, obiectivele ce trebuie avute în vedere) și încearcă înlocuirea abordării verticale tradiționale, de tip comandă și control, prin promovarea unui model alternativ de realizare a obiectivelor de mediu ale UE.

Se poate spune că aceste strategii sunt un fel de „instrumente ajutătoare”, care vin să completeze instrumentele standard și care acționează ca stimulente în vederea adoptării de măsuri pentru protecția mediului sau care accentuează tendința spre o abordare bazată pe principiul voluntariatului. Astfel, este vorba despre:

1. Dezvoltarea durabilă,
2. Programul de promovare a ONG-urilor active în domeniul protecției mediului,
3. Politica Integrată a Produselor (PIP),
4. Acordurile voluntare de protecția mediului și reducerea poluării,
5. Taxele și impozitele de mediu în cadrul Pieței Unice,
6. Strategia europeană de mediu și sănătate.

Politica de mediu, fiind una dintre cele mai complexe politici comunitare, în special datorită caracterului său trans-sectorial și al interferenței directe cu creșterea economică, se confruntă cu un set de probleme specifice. Adesea, ele decurg din încercarea de a balansa interesele economice cu cele de mediu și de a le transforma din interese contradictorii în interese complementare. Se creează astfel situații în care apar false probleme dar care sunt de fapt efecte benefice ale politicii comunitare de mediu.

3.2. Documente strategice naționale relevante pentru dezvoltarea comunităților rurale

Obiectivul cheie al politicii de coeziune în acest context va fi de a promova ameliorarea condițiilor de creștere și a factorilor care conduc la o convergență reală. Strategiile vor trebui să prevadă dezvoltarea competitivității și a ocupării pe termen lung. Se va pune accent și pe consolidarea capacităților administrative și a eficacității administrației publice, inclusiv a capacității de gestionare a Fondurilor structurale și a Fondului de coeziune.

Politica de dezvoltare rurală din România are în vedere punerea în valoare a teritoriilor rurale pentru a crește gradul de atractivitate al acestora atât din punct de vedere economic, social dar și de mediu.

Acest obiectiv presupune în primul rând dezvoltarea unor servicii de bază în mediul rural, dar și dezvoltarea mediului de afaceri. Aceste două operațiuni vor sta la baza unei dezvoltări pe plan economic și social valorificând specificul fiecărei regiuni.

Fondurile europene vor putea fi accesate în baza a două documente-cheie: **Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 și Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală**. Rolul acestora este de a promova un sector agricol progresiv și dinamic ținând cont de faptul ca în spațiul rural românesc există o nevoie imediată de creștere economică. În același timp trebuie recunoscut că sectorul agricol are un potențial de dezvoltare în doua direcții separate iar acestea trebuie deopotrivă încurajate.

În primul rând există o direcție de dezvoltare a sistemelor agricole de producție spre un mod mai modern, mai competitiv, și mai orientat către piață ceea ce va conduce la o adoptare a unor principii inovatoare și de calitate care vor răspunde cerințelor consumatorilor de pe piețele naționale și internaționale.

În al doilea rând există o orientare către o accepțiune multifuncțională a sistemului agricol care combină sistemele tradiționale de producție cu o serie de activități alternative - agroturism, meșteșuguri, furnizarea de servicii ce vizează protecția mediului înconjurător (conservarea biodiversității prin menținerea în cadrul fermelor a valorii naturale ridicate).

Pornind de la analiza situației actuale a zonelor rurale, a fost elaborat **Planul Național Strategic (PNS) pentru Dezvoltare Rurală al României**, aferent perioadei 2007-2013, în conformitate cu Liniile Directoare Strategice ale Comunității privind dezvoltarea rurală.

Planul se va implementa prin **Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)** și va îmbina complementar și eficient co-finanțarea disponibilă din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, sprijinul național și alte fonduri structurale UE în beneficiul dezvoltării rurale durabile a României. Începând din anul 2007, România este stat membru

al Uniunii Europene și face primii pași pe piața UE. Restructurarea, modernizarea și dezvoltarea sectoarelor agricol, alimentar și forestier din România, în vederea creșterii competitivității lor, în noul mediu de schimb, constituie o mare provocare, drept pentru care are prioritate maximă în strategia de dezvoltare rurală a României. Totodată, în vederea contribuției, la realizarea priorităților Comunității, în special, a obiectivelor și domeniilor de acțiune durabile din Strategiile Göteborg și Lisabona, pentru crearea de locuri de muncă, această dezvoltare economică trebuie să fie echilibrată și integrată ținând cont de aspectele sociale și de mediu din spațiul rural românesc.

În acest sens, **Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală**, elaborat pe baza Liniilor Directoare Strategice ale Comunității, definește următoarele obiective generale pentru perioada 2007 -2013:

- Creșterea competitivității sectoarelor agro-alimentar și forestier;
- Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural;
- Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale;
- Demararea și funcționarea inițiativelor de dezvoltare locală (LEADER).

Axa 1 Creșterea competitivității sectoarelor agro-alimentar și forestier vizează îmbunătățirea competitivității sectoarelor agro-alimentar și forestier. Din acest motiv, obiectivului strategic de îmbunătățire a competitivității fermelor comerciale și de semi-subsistență iau fost alocate 56 % din volumul financiar total al Axei 1. În cadrul acestui obiectiv strategic, atenția cea mai mare (23%) este acordată activităților prin care se asigură adaptarea structurală a agriculturii, încurajarea intrării pe piață a fermelor de semi-subsistență și schimbarea managementului exploatațiilor agricole prin sprijinirea instalării tinerilor fermieri și a pensionării anticipate. De asemenea, în cadrul acestui obiectiv strategic se acordă sprijin atât pentru modernizarea exploatațiilor agricole cât și pentru îmbunătățirea infrastructurii agricole și silvice.

Un rol important îl joacă **obiectivul de restructurare și modernizare** a sectoarelor de procesare și comercializare a produselor agricole și silvice, căruia i-au fost alocate 37% din volumul total al fondurilor Axei 1. Se preconizează astfel, ca **investițiile în procesarea și comercializarea produselor agricole** și silvice să contribuie semnificativ la creșterea economică și implicit la creșterea gradului de ocupare a forței de muncă în mediul rural (conform experienței obținute în cadrul Programului SAPARD).

Sprijinirea fermierilor și a persoanelor care își desfășoară activitatea în sectoarele agroalimentar și forestier vizând îmbunătățirea capitalului uman, are un rol important pentru sprijinirea acestora în vederea adaptării la noul context, de după aderarea țării noastre la UE, când se remarcă o nevoie accentuată de informare, formare profesională și consultanță, de aceea acestui obiectiv i-a fost alocat 7% din bugetul Axei 1. Acest obiectiv strategic va contribui la îmbunătățirea competitivității sectorului agricol și forestier, precum și la

intrarea pe piață a unui număr cât mai mare de exploatații agricole mici și prin încurajarea asocierii acestora în vederea comercializării producției.

În cadrul **Axei 2**, 60 % din alocarea financiară este acordată pentru sprijinirea activităților agricole din zonele defavorizate. Această decizie are la bază faptul că aproximativ 55% din suprafața agricolă utilizată (SAU) a României este considerată defavorizată datorită altitudinii, pantei, productivității scăzute a solului, condițiilor climatice nefavorabile și a altor caracteristici specifice de mediu. Este de așteptat ca utilizarea continuă a terenurilor agricole din zonele defavorizate cu respectarea GAEC să contribuie la promovarea sistemelor agricole durabile și la menținerea viabilității comunităților rurale.

Un procent de 30 % din alocarea financiară este destinat **sprijinului pentru practicile de agromediu**, reprezentând astfel a doua prioritate în cadrul Axei 2. Prin acest tip de sprijin vor fi acordate plăți compensatorii pe suprafața de teren agricol, fermierilor care adoptă voluntar metode de producție compatibile cu protecția mediului, în special pentru conservarea biodiversității, agricultura ecologică precum și pentru protecția resurselor de apă și sol. O importanță deosebită este acordată conservării sau reintroducerii sistemelor agricole cu valoare naturală înaltă.

Plățile Natura 2000 pentru terenurile agricole și forestiere se estimează a fi efectuate începând cu anul 2010. Referitor la desemnarea siturilor Natura 2000, Rețeaua Europeană este curs de implementare în România, dar nu este încă o rețea funcțională. În prezent, se lucrează la elaborarea măsurilor de conservare care vor sta la baza calculului plăților compensatorii. Această măsură va veni să încurajeze menținerea activităților agricole, într-un mod de gospodărire extensivă a terenurilor, acest lucru contribuind la atingerea obiectivelor propuse în ceea ce privește menținerea unei stări favorabile de conservare a habitatelor naturale și a speciilor de plante și animale sălbatice de interes comunitar.

Măsurile care vizează promovarea managementului durabil al terenurilor forestiere, dețin o alocare financiară de 10% din bugetul **Axei 2 Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural**. Sprijinul pentru împădurire are în vedere atât atenuarea efectelor gazelor cu efect de seră, cât și îmbunătățirea condițiilor de mediu în zonele care se confruntă cu riscuri naturale (inundații, eroziunea solului). Este de așteptat ca prin implementarea măsurilor din cadrul Axei prioritare 1 care vizează formarea profesională, informarea și difuzarea de cunoștințe și utilizarea serviciilor de consiliere, să se aducă o contribuție semnificativă la îndeplinirea obiectivelor axei prioritare 2, având în vedere nivelul scăzut de informație existent în rândul fermierilor în ceea ce privește gospodărirea durabilă a resurselor naturale.

Prioritățile **Axei 3 Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale** reflectă nevoile comunităților rurale din România, iar în acest sens, o importanță deosebită se va acorda “creșterii atractivității zonelor rurale” (69,1% din totalul cheltuielilor publice pentru Axa 3). Realitatea satului românesc denotă o infrastructură slab dezvoltată,

ce determină pe de o parte lipsa atractivității investiționale, iar pe de altă parte conduce la reducerea continuă a populației prin fenomenul de migrație, în special din rândul tinerilor și al femeilor. Astfel, pentru a reduce aceste fenomene, diversificarea către activități non-agricole, dezvoltarea turismului, renovarea și dezvoltarea satelor constituie elemente de bază în acest sens. Având în vedere abordarea dezvoltării rurale, în România, pe baza unei scheme speciale, procesul de renovare și dezvoltare a satelor acoperă trei sub-măsuri: **dezvoltarea infrastructurii de bază, îmbunătățirea calității mediului social, economic și natural din zonele rurale**, precum și **conservarea patrimoniului natural, cultural și arhitectural**. Dat fiind faptul că aceste sub-măsuri sunt elaborate și implementate în cadrul unei abordări integrate, se anticipează apariția unor importante efecte sinergice.

Din cheltuielile publice aferente Axei 30,9% au fost alocate pentru **diversificarea activităților agricole și stimularea înființării și dezvoltării unor activități economice**. Asigurarea de noi locuri de muncă în sectorul non-agricol - în cadrul fermei cât și în afara fermei, va contribui atât la îmbunătățirea structurii fermelor, a structurii economiei rurale cât și la crearea de noi locuri de muncă. Experiența altor State Membre UE, demonstrează că, diversificarea activităților aduce beneficii importante în procesul de ocupare a locurilor de muncă de către femei. Același fenomen este valabil și pentru dezvoltarea proiectelor turistice care vizează dezvoltarea atractivității zonelor rurale. În acest context măsurile care **sprijină crearea de noi locuri de muncă** trebuie corelate cu programe de instruire și dezvoltare a aptitudinilor. Dobândirea de aptitudini este o condiție esențială pentru dezvoltarea capitalului social și adaptarea competențelor la cerințele specifice ale unor noi activități economice. În acest sens pe baza unui acord încheiat între Autoritatea de Management pentru POS DRU (FSE), și Autoritatea de Management pentru PNDR (FEADR); Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse care elaborează și implementează POS DRU va fi responsabil pentru măsurile privind instruirea populației din mediul rural în vederea dobândirii de abilități în scopul reorientării spre activități non-agricole.

În același timp, atât dobândirea de competențe, inițierea de activități de animare în vederea pregătirii și formării de parteneriate cât și a implementării de strategii de dezvoltare locală reprezintă, de asemenea, o măsură deosebit de importantă în contextul promovării și facilitării pe mai departe a implementării strategiilor locale inițiate atât de către GAL-uri cât și de alte parteneriate. Dat fiind faptul că România este într-o fază inițială de creare și dezvoltare a parteneriatelor public-private și implicit a strategiilor de dezvoltare locală, această măsură se preconizează a se implementa începând cu anul 2010.

Procesul de dezvoltare rurală din România va fi sprijinit, după cum s-a arătat în Planul Național Strategic, și prin îmbunătățirea guvernantei locale și promovarea potențialului endogen al spațiului rural, obiective ale **Axei 4 Demararea și funcționarea inițiativelor de dezvoltare locală (LEADER)**. Pentru îndeplinirea obiectivelor axei Leader, României i s-a

alocat un procent de 2,5% din bugetul FEADR pentru întreaga perioadă de programare (188 de milioane euro) la care se adaugă 47 milioane contribuție națională, repartizați astfel:

- pentru implementarea strategiilor și cooperare, s-a stabilit o alocare financiară de 77,5% din bugetul total al axei LEADER (FEADR și contribuție națională), respectiv 182,2 milioane euro;
- pentru pregătirea strategiilor de dezvoltare locală - 3,5% (aproximativ 8,2 milioane euro);
- pentru funcționarea grupurilor de acțiune locală - 19%, respectiv 44,6 milioane euro.

Prioritățile Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, concretizate în 4 domenii (axe) sunt:

Axa 1: Îmbunătățirea competitivității sectorului agricol și forestier

Resursele financiare alocate acestei axe vor fi utilizate pentru finanțarea unor măsuri care să contribuie la:

- promovarea cunoștințelor și îmbunătățirea potențialului uman prin acțiuni de pregătire profesională, difuzarea de cunoștințe științifice și practici inovatoare, pensionarea anticipată a agricultorilor și a muncitorilor agricoli, crearea de servicii de consiliere și administrare a fermelor;
- restructurarea și dezvoltarea potențialului fizic pentru promovarea inovațiilor care să aibă ca efect modernizarea proprietăților agricole, sporirea valorii producției agricole, îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea agriculturii, etc.;
- îmbunătățirea calității producției și produselor agricole;
- sprijinirea proprietăților agricole de semi-subzistență și înființarea grupurilor de producători.

Axa 2: Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural

Măsurile ce urmează a fi finanțate prin programele de dezvoltare rurală, referitor la această axă, vor avea în vedere utilizarea durabilă a terenurilor agricole prin plăți pentru handicap natural, Natura 2000, agro-ecologice, bunăstarea animalelor, sprijin pentru investiții nerentabile.

Axa 3: Îmbunătățirea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale.

Sumele alocate din fondurile comunitare și din bugetele naționale vor fi utilizate pentru finanțarea măsurilor privind:

- dezvoltarea economiei rurale prin diversificarea activităților neagricole, crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi, încurajarea activităților turistice;
- îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale.

Axa 4: LEADER (Legături între Acțiunile de Dezvoltare a Economiei Rurale).

În cadrul abordării LEADER vor fi finanțate acțiunile privind strategiile de dezvoltare rurală, parteneriatele locale public-privat, etc. Sprijinul conform acestei axe va oferi posibilitatea, în contextul unei strategii de dezvoltare locală bazată pe nevoile și punctele forte locale de a combina cele trei obiective (competitivitatea, mediul și calitatea vieții).

Prioritățile Planului Național Strategic sunt reprezentate de sub-obiectivele Axelor I și II. Prin sub-obiectivele Axei I se urmărește dezvoltarea unui sector agricol și forestier competitiv bazat pe cunoaștere și inițiativă privată, capabil să se adapteze schimbărilor pe termen lung, care conservă mediul înconjurător și consolidează sectorul de procesare. Prin sub-obiectivele Axei II se urmărește menținerea calității și a diversificării spațiului rural și forestier în vederea obținerii unui echilibru între activitățile umane și conservarea resurselor naturale.

Din punct de vedere teritorial există o deplină complementaritate și interdependență între aceste două axe și obiectivele lor. Dacă Axa I se adresează în special fermierilor ce își desfășoară activitățile în zona de câmpie și cea colinară, Axa II reprezintă cu precădere fermierii din spațiul montan cu specificitățile pe care le oferă acesta.

Axele III și IV și sub-obiectivele lor sunt elementele de echilibru ale Planului Național Strategic, acționând atât din punct de vedere teritorial, cât și al tipului de operațiuni ca un factor de stabilitate.

Alocările financiare pentru cele patru domenii (axe) sunt:

Axa I “Creșterea competitivității sectorului agricol și forestier” - **45%** din totalul fondurilor UE, reprezentând suma de 3.246.064.583 euro;

Axa II “Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural” **25%** din fondurile UE, în sumă de 1.805.375.185 euro;

Axa III “Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale” – **30%** din fondurile europene, totalizând suma de 2.046.598.320 euro;

Axa IV „**LEADER**” va primi **2,5%** din sumele alocate celorlalte domenii, adică 123.462.653 euro.

CAPITOLUL IV

COORDONATELE REGIONALE ÎN DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR LOCALE PENTRU PERIOADA 2007-2013 (REGIUNEA SUD MUNTENIA)

Contextul natural și cel socio-economic specific comunei Dragoș Vodă se încadrează în cadrul general al **Regiunii Sud-Muntenia**, care grupează județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman, potrivit Anexei la *Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, cu modificările și completările ulterioare*.

Constituirea pe teritoriul României a celor opt regiuni de dezvoltare are ca **obiective**:

- diminuarea dezechilibrelor regionale existente prin stimularea dezvoltării echilibrate, recuperarea accelerată a întârzierilor în domeniul economic și social a zonelor mai puțin dezvoltate, ca urmare a unor condiții istorice, geografice, economice, sociale, politice, precum și preîntâmpinarea producerii de noi dezechilibre;
- corelarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor prin stimularea inițiativelor și prin valorificarea resurselor locale și regionale, în scopul dezvoltării economico-sociale durabile și al dezvoltării culturale a acestora;
- stimularea cooperării interregionale, interne și internaționale, transfrontaliere, inclusiv în cadrul euroregiunilor, precum și participarea regiunilor de dezvoltare la structurile și organizațiile europene care promovează dezvoltarea economico-socială și instituțională a acestora, în scopul realizării unor proiecte de interes comun, în conformitate cu acordurile internaționale la care România este parte.

Aceste deziderate stabilite la nivelul regiunilor, au fost preluate și de către autoritățile publice din Regiunea Sud Muntenia, din județul Călărași și, nu în ultimul rând, la nivelul comunei Dragoș Vodă.

Regiunea Sud-Muntenia, cu o suprafață de 34.453 kmp reprezentând 14,45 % din suprafața României, este situată în partea de Sud – Sud - Est a acesteia, învecinându-se la Nord cu Regiunea Centru, la Est cu Regiunea Sud-Est, la Sud cu Bulgaria, limita fiind dată de granița naturală - fluviul Dunărea, iar în partea vestică cu Regiunea Sud-Vest. Regiunea Sud-Muntenia nu este o structură administrativă și este formată din cele 7 județe, 15 municipii, 28 orașe și 482 comune cu 2030 sate.

Regiunea este dominată de câmpie (70,7%), dar relieful ei este extrem de variat, 9,5% din suprafața totală fiind muntoasă, iar restul de 19,8% fiind alcătuită din dealuri. Întreaga regiune este dominată de fluviul Dunărea, iar în general, cursul râurilor este de la nord la

sud, primind afluenții principali: Olt, Argeș, Dâmbovița, Ialomița și Prahova, aceasta fiind completată de lacuri naturale și antropice.

Varietatea formelor de relief și complexitatea geologică a acestora compun resursele naturale diversificate ale Regiunii Sud-Muntenia. Regiunea, caracterizată printr-un grad înalt al biodiversității are un bun potențial forestier, 19,3% din suprafața totală fiind acoperită de păduri. Comuna Dragoș Vodă se caracterizează printr-o pondere ridicată în acest sens, de 78, 83 % a suprafeței ocupate, cu păduri ce constituie un potențial natural deosebit de valoros pentru exploatarea și prelucrarea lemnului.

O imagine clară privind poziția și situația actuală a regiunii în context local și național, este furnizată de **Planul de Dezvoltare a Regiunii Sud-Muntenia**, elaborat de Agenția de Dezvoltare Regională.

În scopul dezvoltării armonioase a comunităților rurale din Regiunea-Sud Muntenia, politicile și documentele strategice elaborate la nivel european și național au fost transpuse în **strategia de dezvoltare regională pentru perioada 2007 – 2013**. Aceasta va implica dezvoltarea unei abordări pe termen lung în contextul unui mediu economic schimbător și pusă în aplicare printr-o serie de mecanisme ce includ Programele Fondurilor Structurale ale Uniunii Europene (Programele Operaționale Sectoriale și Regionale); finanțări ale Uniunii Europene pentru cooperare interregională (INTERREG); Politica Agricolă Comuna a Uniunii Europene (PAC), incluzând Programul de Dezvoltare Rurală; Programe de Finanțare Naționale și alte programe de ajutor.

Asigurarea succesului Regiunii Sud Muntenia a impus în procesul său de dezvoltare fundamentarea planurilor și strategiilor locale a diverselor organizații și instituții pe baza principiilor dezvoltării durabile. Conservarea și creșterea continuă a condițiilor de mediu, aducerea în sfera productivă a zonelor cu reale probleme de mediu, reducerea impactului dezvoltării asupra mediului, asigurarea creșterii durabile și ridicarea nivelului incluziunii sociale, constituie elemente cheie care conduc la obținerea prosperității și calități sporite a vieții în regiunea Sud Muntenia.

Strategia de dezvoltare a Regiunii Sud Muntenia pentru perioada 2007-2013 este concentrată pe cerințele economice, sociale și de mediu ale regiunii, necesare asigurării unei dezvoltării regionale durabile. În termeni de dezvoltare economică, aceasta va implica dezvoltarea unei abordări pe termen lung în contextul unui mediu economic schimbător și pusă în aplicare printr-o serie de mecanisme ce includ Programele Fondurilor Structurale ale Uniunii Europene (Programele Operaționale Sectoriale și Regionale); finanțări ale Uniunii Europene pentru cooperare interregională (INTERREG); Politica Agricolă Comuna a Uniunii Europene (PAC), incluzând Programul de Dezvoltare Rurală; Programe de Finanțare Naționale și alte programe de ajutor.

Scopul strategic reflectă abordarea concentrată, integrată și flexibilă pentru:

- îmbunătățirea competitivității și capacității inovatoare a economiei regiunii în vederea creșterii economice,
- reducerea disparităților economice și sociale existente în interiorul regiunii și creșterea gradului de includere a grupurilor dezavantajate în viața economică a acesteia,
- protejarea și îmbunătățirea condițiilor de mediu și creșterea beneficiului economic,
- folosirea rațională a resurselor naturale.

Planul de Dezvoltare a Regiunii Sud-Muntenia (PDR Sud - Muntenia) reprezintă cadrul de finanțare pentru fonduri europene și alte fonduri internaționale la nivel regional, fiind instrumentul prin care regiunea își promovează prioritățile și interesele în domeniul economic și social, reprezentând în același timp contribuția regiunii la elaborarea Planului Național de Dezvoltare.

Obiectivele strategice ale Planului de Dezvoltare a Regiunii Sud-Muntenia sunt:

Obiectivul 1 - Creșterea nivelului de competitivitate și atractivitate al regiunii

Creșterea nivelului de competitivitate și atractivitate al regiunii urmărește să întărească avantajele comparative existente, prin investiții în infrastructura de transport, tehnică și socială care să dezvolte potențialul întregii regiuni.

Obiectivul se concentrează pe următoarele două zone principale:

- Furnizarea sprijinului necesar pentru îmbunătățirea imaginii regiunii și încurajarea creșterii investițiilor publice și private în potențialul economic existent incluzând:
  - Îmbunătățirea rețelelor de transport local și regional și transportului public în vederea dezvoltării economice echilibrate;
  - Creșterea semnificației comunităților regionale ca locații pentru investiții și concentrarea activităților culturale, recreative, sociale și economice;
  - Dezvoltarea infrastructurii energetice și TIC;
- Furnizarea infrastructurii necesare pentru asigurarea îmbunătățirii calității vieții pentru populația regiunii, investitori și vizitatori incluzând:
  - Dezvoltarea și modernizarea utilităților publice, serviciilor și infrastructurii sociale incluzând managementul deșeurilor;
  - Protejarea și restaurarea patrimoniului cultural și natural și îmbunătățirea imaginii regiunii;
  - Îmbunătățirea accesului populației la infrastructura socială și tehnică, aspect esențial pentru dezvoltarea capacității regiunii.

Obiectivul 2 - Creșterea capacității inovatoare și competitivității mediului de afaceri al regiunii

Succesul și prosperitatea regiunii depind de propriile performanțe economice, cu accent în ceea ce privește competitivitatea mediului de afaceri.

Obiectivul urmărește crearea condițiilor necesare creșterii performanțelor mediului de afaceri și susținerea îmbunătățirii competitivității regiunii prin:

- Crearea de noi afaceri și susținerea celor cu potențial de supraviețuire și creștere:
  - Creșterea numărului și volumului de investiții (interne și străine) în regiune;
  - Îmbunătățirea accesului la finanțare pentru afaceri;
  - Dezvoltarea culturii și abilităților antreprenoriale și a managementului performant;
  - Dezvoltarea exportului și comerțului;
  - Îmbunătățirea marketingului serviciilor și produselor regiunii;
- Dezvoltarea IMM-urilor existente și îmbunătățirea competitivității acestora prin:
  - Creșterea nivelului de utilizare al tehnologiei informației și comunicării;
  - Creșterea nivelului de utilizare al inovării și practicilor inovatoare și al transferului de tehnologie în procesele de producție;
  - Dezvoltarea relațiilor de colaborare cu Instituțiile de învățământ superior și de cercetare în vederea utilizării pe scară largă a cercetării în procesele de producție;

Obiectivul 3 - Dezvoltarea economică, socială și culturală durabilă și echilibrată a comunităților rurale

Caracterizate de dimensiuni economice și sociale diverse, agricultura și mediul rural aferent au un rol determinant în crearea și menținerea unui mediu propice dezvoltării durabile a regiunii, importanța regenerării agriculturii și zonelor rurale fiind recunoscută ca una dintre prioritățile de vârf ale strategiei regionale.

Obiectivul urmărește dezvoltarea unui mediu rural atractiv și prosper, printr-o abordare integrată și echilibrată în ceea ce privește dezvoltarea comunităților și economiei rurale, favorizând contribuția pozitivă a acestuia la prosperitatea regională.

Contextul de mai sus se intenționează a fi obținut prin:

- Dezvoltarea unei economii rurale diversificată, competitivă și puternică;
- Creșterea competitivității agriculturii, diversificarea și orientarea acesteia spre nevoile pieței;
- Dezvoltarea mediului de afaceri rural;
- Diversificarea și modernizarea sistemelor de producție și procesare;
- Furnizarea de surse alternative de venituri pentru fermieri prin diversificarea activităților;
- Îmbunătățirea rețelelor locale de transport și TIC;

- Regenerarea continuă a comunităților rurale și îmbunătățirea infrastructurii de servicii;
- Dezvoltarea și îmbunătățirea mediului fizic și social în comunitățile rurale;
- Îmbunătățirea accesului comunităților rurale la servicii de educație, instruire, angajare și consiliere;
- Conservarea moștenirii naturale și culturale a comunităților rurale;
- Promovarea dezvoltării rurale utilizând forța de muncă locală, materiale și abilități tradiționale.

Obiectivul 4 – Creșterea stabilității sociale și eficientizarea potențialului forței de muncă al regiunii

Crearea oportunităților de angajare în regiune reprezintă o direcție majoră pentru dezvoltarea economică. Acestea constituie un avantaj doar dacă regiunea este capabilă să răspundă cererii angajatorilor pentru o forță de muncă instruită și flexibilă care să corespundă propriilor nevoi.

Pentru realizarea acestui obiectiv, strategia urmărește să sprijine consolidarea reformei educaționale și modernizarea pregătirii tehnice și vocaționale prin crearea unui cadru național al calificărilor vocaționale.

Obiectivul urmărește să promoveze abordarea cererii proprii de instruire a forței de muncă cât și promovarea oportunităților egale și a accesului pentru toți prin:

- Sprijinirea unei abordări flexibile a curriculei de instruire și educație în conformitate cu cererea de pe piața muncii;
- Încurajarea instruirii continue bazată pe dezvoltarea intelectuală și vocațională; a noilor competențe și abilități datorită progresului tehnologic;
- Încurajarea schemelor de instruire orientate sectorial și crearea facilităților de instruire la locul de muncă;
- Promovarea colaborării dintre mediul de afaceri și cel educațional, ca domenii cheie în regenerarea socio-economică a întregii regiuni;
- Dezvoltarea infrastructurii de consiliere și reorientare profesională.

Planul de Dezvoltare a Regiunii Sud-Muntenia (PDR Sud - Muntenia) va fi implementat pe baza următoarelor **patru priorități cheie**, care constituie „conducătorii schimbării” și care sunt orientate spre nevoile specifice de dezvoltare ale regiunii:

Prioritatea 1 – Dezvoltarea infrastructurii locale și regionale, ce are ca obiectiv *asigurarea condițiilor fizice pentru o economie și un mod de viață modern.*

Infrastructura de transport, economică și socială și implicit starea acesteia, constituie un factor important și determinant cu privire la calitatea vieții, jucând totodată un rol cheie în eliminarea unor bariere în procesul de dezvoltare al comunităților regiunii. Combinarea infrastructurii orientate spre susținerea economiei precum rețelele de transport, energetice și de comunicații cu infrastructura care urmărește îmbunătățirea calității mediului, furnizarea de utilități și servicii sociale va fi un avantaj decisiv în ceea ce privește dezvoltarea și competitivitatea regiunii.

În contextul larg al priorității, obiectivele specifice ale acesteia sunt:

- îmbunătățirea accesului în interiorul regiunii,
  - încurajarea investițiilor în zonele mai puțin dezvoltate,
  - creșterea calității vieții în special în zonele cu probleme sociale și economice,
  - eliminarea problemelor generate de condițiile de trafic la nivelul comunităților urbane,
  - eliminarea factorilor care restricționează potențialul de dezvoltare al regiunii,
  - stoparea migrației populației din comunitățile rurale.
- Realizarea acestor obiective se va face prin:
- îmbunătățirea infrastructurii de transport în vederea facilitării accesului la rețeaua de drumuri naționale, locuri de muncă, oportunități sociale, piețe și în zone cu potențial de dezvoltare al IMM-urilor;
  - modernizarea infrastructurii comunicațiilor și informației concomitent cu stabilirea unui sistem performant de servicii în domeniul informației;
  - îmbunătățirea calității infrastructurii de mediu, sociale, culturale și recreaționale în scopul creșterii gradului de atractivitate al regiunii.

Prioritatea 2 – Dezvoltarea afacerilor, ce are ca obiectiv *asigurarea unui mediu favorabil îmbunătățirii performanțelor economice ale regiunii*

Viitorul regiunii se bazează și va depinde de crearea unui mediu de afaceri profitabil, durabil și sănătos, cerință esențială pentru dezvoltarea economică a regiunii. Mediul de afaceri joacă un rol cheie în promovarea creșterii economice durabile, contribuind în măsură egală la crearea de noi oportunități de angajare și la îmbunătățirea competitivității regiunii. Prioritatea se concentrează pe crearea condițiilor de promovare și susținere a dezvoltării sectorului privat care este vital pentru prosperitatea economică a regiunii.

În contextul dezvoltării durabile urmărită de strategie, prioritatea este direcționată către crearea de economii locale flexibile și diverse care să vină în sprijinul dezvoltării durabile a comunităților, constituind totodată o oportunitate în ceea ce privește îmbunătățirea performanțelor mediului de afaceri.

Asigurarea dezvoltării durabile este considerată o componentă cheie a competitivității regionale.

Prioritatea își propune atingerea următoarelor obiective specifice:

- facilitarea creșterii economice echilibrate a comunităților regiunii;
  - creșterea capacității interne a regiunii și crearea de noi afaceri;
  - furnizarea de oportunități privind surse alternative de venituri;
  - creșterea și îmbunătățirea capacității IMM-urilor și a personalului acestora;
  - creșterea competitivității și eficienței activităților economice în scopul creșterii veniturilor locale și a oportunităților de angajare;
  - atragerea de investiții interne și străine și modernizarea bazei industriale a regiunii;
  - creșterea nivelului de promovare al inovării, cercetării și dezvoltării tehnologice;
  - creșterea contribuției resurselor naturale ale regiunii la dezvoltarea economică și socială
  - îmbunătățirea condițiilor de mediu și a imaginii regiunii;
  - creșterea capacității de piață a firmelor.
- Obținerea acestor obiective se va face prin:
- dezvoltarea infrastructurii de susținere;
  - dezvoltarea oportunităților pentru locuri de muncă;
  - furnizarea de instruire și consultanță adecvată și relevantă;
  - creșterea prezenței la nivelul regiunii a principalilor conducători ai progresului economic și social.

Prioritatea 3 – Dezvoltarea rurală și eficientizarea agriculturii, ce are ca obiectiv *creșterea gradului de participare al comunităților rurale și al agriculturii la economia regiunii.*

Importanța regenerării comunităților rurale concomitent cu eficientizarea agriculturii constituie o prioritate cheie a strategiei de dezvoltare. Strategia prin intermediul acestei priorități structurează principiile de dezvoltare în concordanță cu problemele specifice de natură economică, socială și de mediu ale mediului rural.

Comunitățile rurale în marea majoritate a cazurilor sunt caracterizate de aspecte generate de combinația dintre: izolarea relativă, lipsa serviciilor specifice, condiții de viață și oportunități de ocupare reduse. Pe baza nevoilor specifice ale comunităților rurale și agriculturii, prioritatea urmărește într-o manieră pragmatică definirea și structurarea intervențiilor care să asigure revitalizarea economiei rurale și a modului în care aceasta se va face. Totodată aceasta susține restructurarea și diversificarea agriculturii, precum și crearea condițiilor necesare obținerii unei valori adăugate ridicate pentru produsele specifice.

Parte a economiei regionale, agricultura în contextul propriilor dimensiuni sociale și economice, joacă un rol deosebit în crearea și menținerea unui mediu propice dezvoltării durabile. Prioritatea se bazează pe direcțiile principale legate de diversificarea economiei, creșterea gradului de acces la oportunitățile de angajare și instruire, îmbunătățirea infrastructurii de transport și a serviciilor de consiliere în afaceri.

Încadrarea în cadrul larg al dezvoltării durabile impune luarea în considerare a următoarele obiective:

- creșterea competitivității agriculturii și orientarea ei către nevoile pieței;
  - asigurarea unei economii rurale integrate și puternice;
  - creșterea competitivității mediului de afaceri local;
  - creșterea valorii adăugate a bunurilor și serviciilor;
  - furnizarea de surse de venituri alternative prin diversificarea activităților;
  - creșterea bunăstării populației comunităților rurale;
  - creșterea gradului de implicare al comunităților în procesul local privind luarea deciziilor;
  - protejarea și conservarea biodiversității, moștenirii culturale și naturale.
- Obținerea obiectivelor menționate se va face prin:
- furnizarea de servicii de consiliere pe probleme de agricultură;
  - modernizarea sistemelor de producție;
  - îmbunătățirea rețelelor de transport și TCI;
  - dezvoltarea mediului de afaceri rural;
  - îmbunătățirea accesului la serviciile specifice, educație și instruire.

Prioritatea 4 – Dezvoltarea resurselor umane, ce vizează *asigurarea de resurse umane flexibile, capabile și moderne, necesare susținerii dezvoltării economice și sociale durabile.*

Transformările sociale, economice și culturale influențează într-un mod direct natura muncii și calificarea necesară locului de muncă, implicând schimbări radicale și un grad înalt de flexibilitate al educației și instruirii adresate populației regiunii. Factor determinant și cu influențe majore în progresul economic și social al regiunii, domeniul resurselor umane necesită o atenție deosebită și o abordare care să-i permită adaptarea la schimbările economice și la cerințele pieței muncii.

Dezvoltarea resurselor umane constituie un domeniu important în cadrul strategiei de dezvoltare a regiunii, influențând nivelul de ocupare, standardul de viață al populației și competitivitatea economică.

Prioritatea urmărește să dezvolte potențialul forței de muncă și să reducă disparitățile sociale și economice existente la nivelul regiunii, prin: reducerea șomajului; creșterea gradului de

ocupare; creșterea gradului de participare în procesul de educație și de dezvoltare a calităților profesionale; promovarea accesului egal la oportunitățile economice și sociale, cu un accent particular în ceea ce privește egalitatea sexelor. Prioritatea este orientată totodată spre integrarea socială a grupurilor amenințate de excluderea socială, dezvoltarea învățământului de lungă durată și creșterea gradului de adaptabilitate a angajaților și angajatorilor.

Obiectivele specifice care vor susține și vor contribui la implantarea priorității sunt:

- întărirea coeziunii și stabilității sociale;
- îmbunătățirea accesului populației la dezvoltarea socială;
- prevenirea excluderii sociale;
- creșterea gradului de ocupare al forței de muncă;
- îmbunătățirea calității și adaptabilității forței de muncă;

În plan educațional analiza mediului demografic și economic, a pieței muncii și a ofertei școlilor TVET s-a realizat prin **Planul Regional de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic (PRAI)**, care reprezintă un alt document de planificare strategică a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic în perspectiva anului 2013, care poate fi utilizat pentru identificarea nevoilor de formare profesională și de către alți furnizori decât unitățile de învățământ.

CAPITOLUL V SITUAȚIA EXISTENTĂ LA NIVEL LOCAL

SCURT ISTORIC

Comuna Dragoș-Vodă – județul Călărași este formată din **trei localități componente – satele Socoalele**, satul cel mai vechi al comunei ce a luat ființă în anul 1883; **Dragoș-Vodă**, cunoscut la început sub numele de Satul Nou, dar mai ales sub numele neoficial de Zburghea, înființat în anul 1896, și **Bogdana**, sat înființat în anul 1899, care până în anul 1944 a fost cunoscut sub numele de Gara Bogdana.

a) Satul Socoalele

În anul 1882, în luna mai, comisia ad-hoc a aprobat să fie împrăștiți pe moșia Buiești un număr de 91 de familii de însurăței, veniți din satele vecine din rândul crescătorilor de vite de pe tarlalele locale și din județul Buzău. În data de 2 decembrie 1882 comisia ad-hoc s-a întrunit pentru a mai aproba împrăștierea a încă 11 locuitori, toți pe moșia Buiești, care împreună cu cei 102 împrăștiți prin actul din data de 3 mai 1882 au format *satul Socoalele*.

Suprafața totală delimitată a satului Socoalele a fost de 614, 35 hectare.

Denumirea satului Socoalele este cunoscută sub formă de legendă cu mai multe variante. După unii bătrâni, satul și-a luat numele de la „*Japsa Socoalelor*”, sau *Balta Mică*, conform Dicționarului limbii române moderne. Potrivit altor opinii, denumirea provine de la o movilă ce se află la sud de satul Socoalele, care a fost cunoscută sub numele de Socol. Adevărul este că Japsa, movila și satul au luat numele bunului preot Socol.

Denumirea s-a dat de bătrânii ce încă mai trăiesc în zonă, numele fiind purtat în graiul lor, în amintirea unui preot bătrân, numit Socol ce a locuit în acele împrejurimi, preot care a fost luat ostatic de turci împreună cu cele 3 fete ale sale pe când țara plătea tribut turcilor și care nu s-a mai întors.

b) Satul Dragoș-Vodă

La data de 1 aprilie 1908 a fost înființată comuna Dragoș-Vodă, compusă din satele Dragoș-Vodă, Bogdana și Socoalele, toate dezlipite de la comuna Albești. Reședința comunei a fost stabilită în satul Dragoș-Vodă.

În anul 1903 s-a obținut înființarea școlii, iar în anul 1910 s-a construit primul local de școală format dintr-o sală de clasă, un hol la intrare și o cancelarie. Biserica din satul Dragoș-Vodă a fost construită de Constantin Dinescu din Albești.

Între 1932-1934 s-a construit primul local de primărie pe locul unde în prezent se afla clădirea cea mare a Școlii Generale.

Datorită așezării sale geografice, precum și a intereselor unor oameni politici din acele vremuri ca Vasile Iuga și cumnatul său, Nicolae Popescu Baleni, de profesie avocat, fost judecător și prefect al județului Ialomița, comuna Dragoș-Vodă a devenit reședință de plasă la 1 aprilie 1934.

c) Satul Bogdana

Satul Bogdana a fost socotit ca o prelungire a satului Dragoș-Vodă iar, după primul război mondial, i s-a dat numele de satul Gara Bogdana. Gara Bogdana și-a luat numele de la vechea denumire a moșiei Albești, care în vechime s-a numit moșia Bogdănenilor și mult mai târziu - Moșia Albești. În primul an de înființare, în satul Bogdana s-au așezat 54 de familii .

Comuna Dragoș Vodă s-a dezvoltat din punct de vedere urbanistic, până în momentul de față, pe baza schițelor și detaliilor de sistematizare aprobate în diferite etape. În cadrul acestora nu s-a reușit o echilibrare între politica de demolări, restrângere a perimetrului constructibil, datorată perioadei anterioare anului 1989 și cursului firesc de dezvoltare urbanistică impus de necesitățile reale ale societății.

În evoluția sa, localitatea a acumulat o serie de contraste atât între zonele centrale și zonele periferice, cât și în cadrul acestor zone, existând o serie de neajunsuri legate de fondul construit, care au fost impuse de perioada îndelungată când nu au fost acordate autorizații de construire pentru locuințe noi, pentru modernizarea locuințelor în general, aspectul calitativ al acestora neputând fi controlat.

Comuna are în componența trei localități - Dragoș Vodă, Bogdana și Socoalele, amplasate relativ echilibrat în perimetrul teritoriului administrativ.

După anul 1989, în localitatea Dragoș Vodă s-au produs schimbări majore care au fost generate de:

- apariția de societăți agricole private, industriale, comerciale, prestări de servicii, etc.
- desființarea unităților agro-industriale de pe teritoriul comunei;

- restructurarea sectoarelor industriale din perimetrul orașului Lehliu în care lucra o mare parte din forța de muncă disponibilă în localitate. De asemenea, în aceasta perioadă, intravilanul localității a suferit modificări prin mărirea suprafeței construite datorită solicitărilor populației, retrasă în mare parte în mediul rural.

5.1. CADRUL NATURAL

5.1.1. Considerații generale

Comuna Dragoș Vodă, cu populație de 2902 de persoane, este situată la limita de nord a județului Călărași, având ca vecini:

- la vest - comuna Dor Mărunt;
- la sud - comuna Vâlcelele;
- la est - comuna Dragalina;
- la nord – județul Ialomița.

Modul de distribuire a localităților în Câmpia Română ține seama în general de avantajele oferite de rețeaua apelor de suprafață.

Din punct de vedere administrativ, comuna are în componență satele Dragoș - Vodă, sat reședință de comună, Bogdana și Socoalele.

Teritoriul comunei este străbătut de la est la vest de DN3A București –Fetești, pe aceeași direcție fiind situată și calea ferată București - Fetești.

5.1.2. Relieful

Zona comunei Dragoș Vodă face parte din marea unitate structurală cunoscută sub denumirea de *Platforma Moessica*, peste care se suprapune unitatea morfologică a *Câmpiei Române*. Formațiunile care iau parte la alcătuirea geologică a acestei unități aparțin Paleozoicului, Mezozoicului și Neozoicului, depuse peste un fundament cutat constituit probabil din șisturi verzi.

Cele mai noi depozite aparțin cuaternarului și sunt reprezentate în bază prin „stratele Frățești” cu importante acumulări de apă, aparținând Pleistocenului inferior, peste care s-au depus formațiuni constituite succesiv de marne, argile și nisipuri cunoscute sub numele de „Complexul marnos” aparținând Pleistocenului mediu.

Geomorfologic comuna Dragoș Vodă este situată pe terasa majoră a Dunării, la limita dintre depozitul de luncă și cele deluviale-proluviale, loessoide, de vârstă holocen inferior.

Din punct de vedere seismic comuna Dragoș Vodă este situată în zona D din punct de vedere al coeficienților $K_s = 0,16$ și perioadei de colț $T_c = 1,5$ s.

Adâncimea de îngheț este de $0,70 \div 0,80$ m.

Comuna Dragoș Vodă este situată în partea centrală, de nord, a județului Călărași, într-o zonă tipică de câmpie, *Câmpia Bărăganului*.

În general teritoriul comunei este alcătuit la suprafață din depozite cuaternare (aluviuni de lunca, loess și depozite loessoide de Burnaz) care pot ridica dificultăți în cazul realizării unor construcții mai mari fiind necesară executarea de sondaje geotehnice prealabile pentru fiecare amplasament.

Pe scheletul de câmpie se grefează mai multe unități geomorfologice având din punct de vedere al problemelor de sistematizare următoarele caracteristici principale: podul sau podina de câmpie este ușor învăluit de câteva crovuri destul de mari, în care apele meteorice întrețin vreme îndelungată o umiditate relativă, influențând pozitiv sau negativ (după starea generală a vremii) starea culturilor.

Dominante în zonă sunt solurile de *tipul cernoziomuri medii levigate* care dispun de rezerve apreciabile de substanțe nutritive, și prezintă o fertilitate naturală ridicată, care se poate îmbunătății prin folosirea îngrășămintelor azotoase și a măsurilor de hidroameliorații.

Solurile s-au format din amestecul de resturi de substanțe organice, vegetale și rocă din care s-a format subsolul. Formarea solului a mai fost influențată și de condițiile climatului. În cazul câmpiei, în condițiile climatului s-a format un sol bogat în substanțe humice, cernoziomul.

La nivelul localității nu sunt evidențiate zone cu riscuri naturale.

Relieful prezintă, din punct de vedere al condiționărilor de ordin tehnic, potențial de construibilitate.

5.1.3. Rețeaua hidrografică

Pe raza comunei Dragoș Vodă – județul Călărași nu există o rețea hidrografică permanentă de suprafață reprezentativă. Apele subterane se află cantonate în depozitele cuaternare ale câmpiei.

Cercetarea geotehnică

Pentru stabilirea stratificației și a caracteristicilor fizico-mecanice ale terenului de fundare au fost interpretate rezultatele lucrărilor de cercetare geotehnică executate anterior în teritoriul administrativ al comunei Dragoș Vodă.

Pe baza datelor din foraje s-a întocmit o coloană litologică:

- 0,00 - 0,60 m - strat vegetal;
- 0,60- 8,00 m - praf argilos loessoid gălbui plastic vârtos, de la -2,5 m plastic moale.
- 8,00 - 10,00 m - argilă prăfoasa cafenie - gălbuie plastic vârtoasă.

Apa subterană este situată la adâncimi cuprinse între 3-4 m de la C.T.N. (nivel maxim) putând avea oscilații pe verticală de $\pm 2,0$ m funcție de regimul precipitațiilor.

Din datele prezentate rezultă că terenul de fundare este sensibil la umezire fiind încadrat în grupa A.

Soluțiile de fundare aplicate la construcții au avut în vedere regimul de înălțime și destinația astfel:

- construcții de locuințe P, P+1, fundare directă;
- construcții de locuințe P+2, agrozootehnice, industriale, fundarea pe teren îmbunătățit prin compactarea fundului săpăturii sau perna de loess (balast) ;
- pentru toate tipurile de construcții care aduc pe teren o încărcare efectivă de până la 1,50 daN/cmp, fundarea se va face direct pe stratul de loess, cu respectarea adâncimii de îngheț;
- pentru construcțiile care aduc pe teren o încărcare efectivă mai mare de 1,50 daN/cmp, fundarea se va face pe un teren îmbunătățit, perna de loess sau de balast.

5.1.4. Clima

Clima din zona comunei Dragoș Vodă se înscrie în formula de *climă continentală de câmpie silvo-stepică de tip Vlăsie-Burnaz (luncă)*, ce se caracterizează prin **temperatură medie anuală de peste 11°C**.

În luna ianuarie (cea mai rece) temperatura medie se situează între -1 și -2, deci mai ridicată decât în părțile centrale ale Câmpiei Române, iar în luna iulie (cea mai caldă) peste 23°C, echivalent cu media maximă din țara noastră.

Numărul zilelor fără îngheț este între 210 și 220. Frecvența medie a zilelor de iarnă cu temperatura sub 0°C este în jur de 30, iar a zilelor tropicale (cu temperatura maximă de

peste 30°C este de cca 30. Prima zi de îngheț apare după 21 octombrie, iar ultima zi de îngheț înainte de 11 aprilie.

Regimul vânturilor este dominat de componentele de vest, respectiv sud-vest (Austral) și de nord (Crivățul). Ele sunt determinate de culoarul dunărean, care concomitent atenuează tăria curenților de aer pe fundul văii. Pe podul de câmpie intervin destul de des și vânturile din sectorul de nord și nord-est.

Media precipitațiilor anuale depășește 60 mm, a acelora din luna februarie (cea mai ploioasă) trece de 80 mm. Aceste date relevă valori destul de bune global, dar repartiția în timp și în spațiu a precipitațiilor este atât de inegală (ploi torențiale, secetă) încât sunt necesare măsuri hidroameliorative.

Grosimea medie anuală a stratului de zăpadă pe sol este de cca. 40 cm. Numărul zilelor cu solul acoperit de zăpadă este de 30-50 pe an ca în majoritatea câmpiilor române.

Nebulozitatea în medie anuală este sub 5/10, numărul zilelor cu cerul acoperit dimineața este de peste 20 în luna ianuarie și 4 sau 5 zile în luna iulie, iar durata medie de strălucire a soarelui este de peste 2250 ore/an.

5.1.5. Flora și fauna

Până în anii 1930-1932 cele mai multe din răzoarele terenurilor sătenilor din cele trei localități ale comunei Dragoș-Vodă, erau pline de **porumbari (mărăcini)**, pe unele terenuri erau chiar vetre întregi din acești arbuști, ocolite de plug. O parte din arbuștii din familia porumbarului fac fructe rotunde, de mărimea unei vișine mai mici, care se coc toamna târziu, și care sunt foarte acre și de culoare neagră, când sunt coapte. Tot pe răzoare mai creșteau piersici sălbatici, măceși, bozii, etc.

La vest de satul Bogadana, se află **Pădurea Bogadana**, alcătuită în bună parte din salcâmi, ceva stejari, frasinii, și alte specii. Pădurea este o plantație de stat făcută în primii ani ai secolului XX.

Principalele buruieni și plante medicinale ce cresc necultivate sunt: urzica și ștevia folosite în alimentație, romanița sau mușetelul, coada șoricelului, traista ciobanului, păpădia, rapița sălbatecă, macul, rochița rândunicii sau volbura, cucuta, pelinul bun, nalba mica, troscatul, loboda, susaiul, costreiu, cânepa sălbatecă, pirul, știrul.

Principalele plante textile întâlnite în zona comunei Dragoș Vodă sunt cânepa, inul și bumabacul.

Zona de stepă este reprezentată prin pajiști stepice care ocupă suprafețe destul de restrânse îndeosebi de-a lungul drumurilor rutiere, precum și pe islazuri comunale.

Vegetația forestieră este reprezentată din resturi ale fostelor păduri, care ocupaseră suprafețe întinse în jurul comunei : stejarul brumăriu, frasinul, mojdreanul, mărul și părul pădureț etc. Prin plantații s-a introdus salcâmul.

Fauna este cea caracteristică zonei de stepă, reprezentativi fiind: popândaul, iepurele, păsări care își fac cuibul în frunze, vulpi, dihori, soareci de câmp și de casă, nevăstuici, arici, grivani.

5.2. STRUCTURA ȘI DINAMICA POPULAȚIEI

Populația stabilă a comunei Dragoș Vodă, la 1 iulie 2006, era de 2902 locuitori.

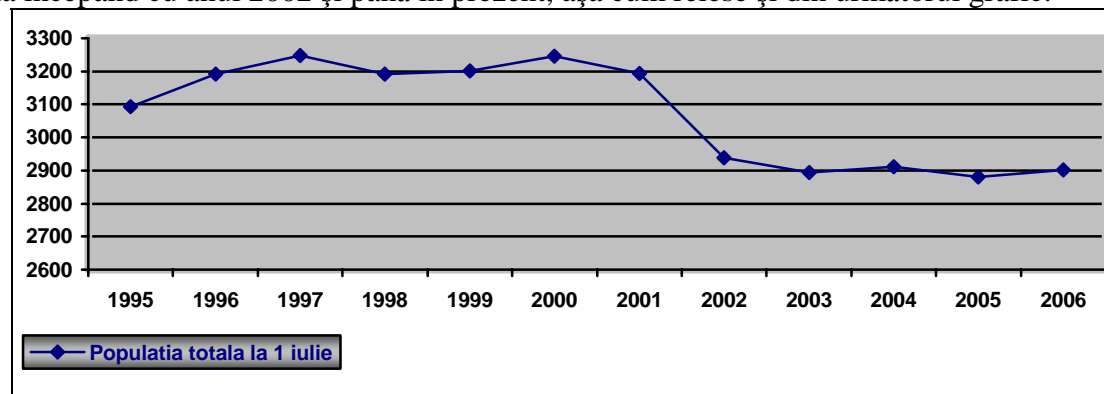
Rata scăzută a natalității în comuna Dragoș Vodă are cauze multiple, dar dintre ele se detașează starea precară a calității vieții, situație care va persista până când va crește standardul de viață.

Pentru comună mișcarea migratorie este practic neglijabilă, schimbările de domiciliu în localitate sunt reprezentate de revenirea în comună, cu caracter mai accentuat în ultimii ani, a forței de munca disponibilizate din centrele industriale.

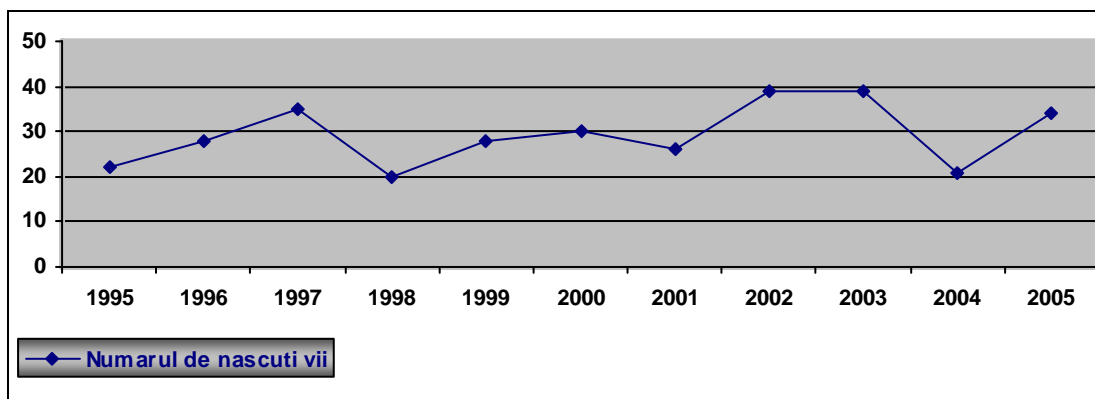
5.2.1. Mișcarea naturală a populației și structura acesteia pe categorii de vârstă

Mișcarea naturală a populației presupune analiza schimbărilor intervenite în ceea ce privește structura populației și numărul de locuitori prin abordarea combinată a mai multor factori cum ar fi numărul de născuți vii, numărul de căsătorii și de divorțuri înregistrate, sporul natural, precum și alte aspecte pe care le vom prezenta în continuare.

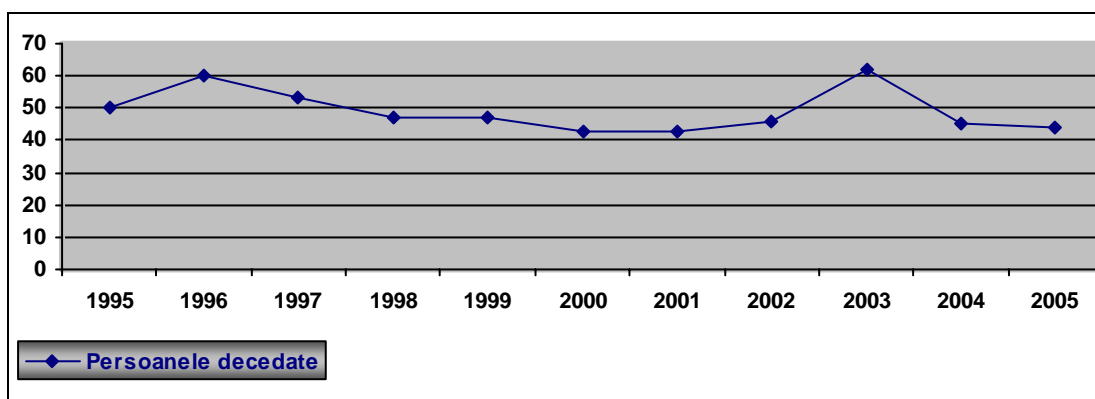
Evoluția populației totale din comună în perioada 1995-2005 indică o tendință de scădere a acesteia începând cu anul 2002 și până în prezent, așa cum reiese și din următorul grafic:

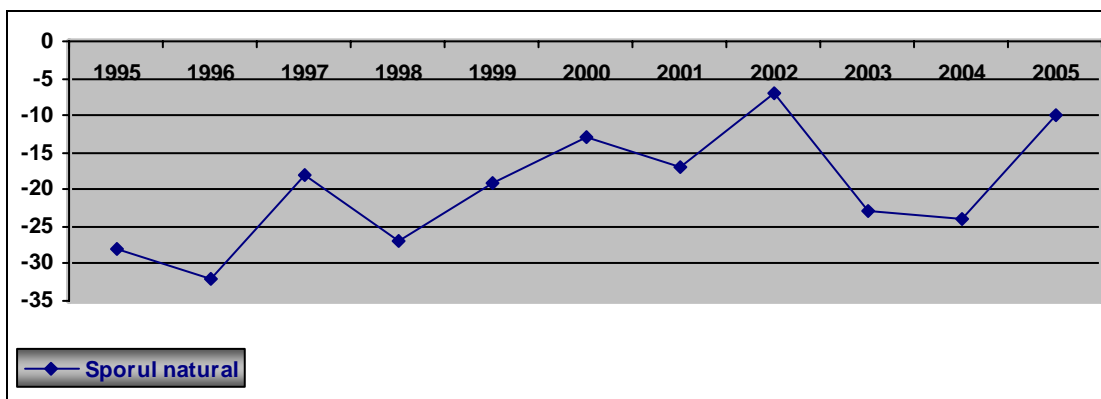
Numărul de născuți vii din comuna Dragoș Vodă a înregistrat o ușoară tendință de creștere în 1997 și în intervalul 2002-2003. Această tendință este subliniată și de următorul grafic:

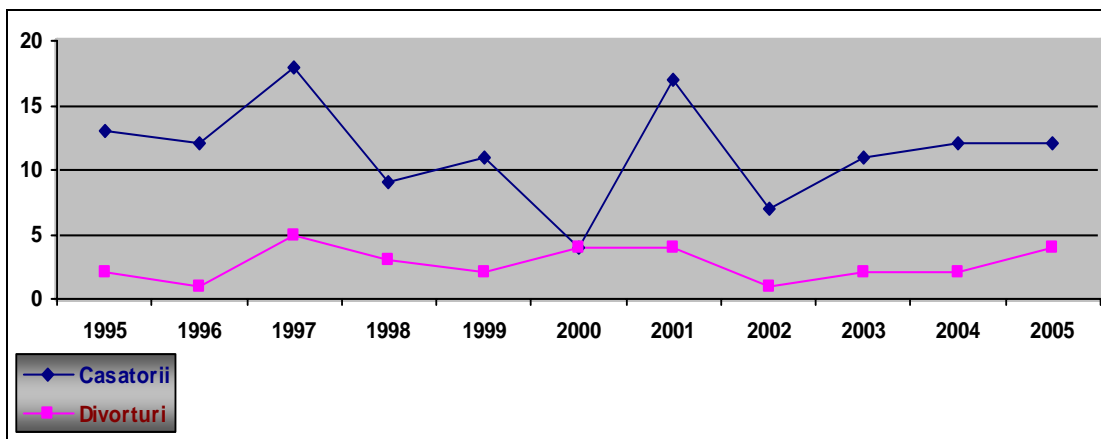
Cel mai mare număr de decese s-a înregistrat în comună în 2003, respectiv 62 și cel mai mic număr în 2001, respectiv 43. Pentru ceilalți ani din perioada de referință 1995-2005 nu se poate sublinia o tendință clară de creștere sau scădere a numărului de decese din comună; pentru perioada 1998 – 2002 se remarcă faptul că numărul deceselor a fost relativ constant.

Sporul natural a înregistrat valori negative în cadrul aceleiași perioade de referință, și se situează sub limita pe țară.

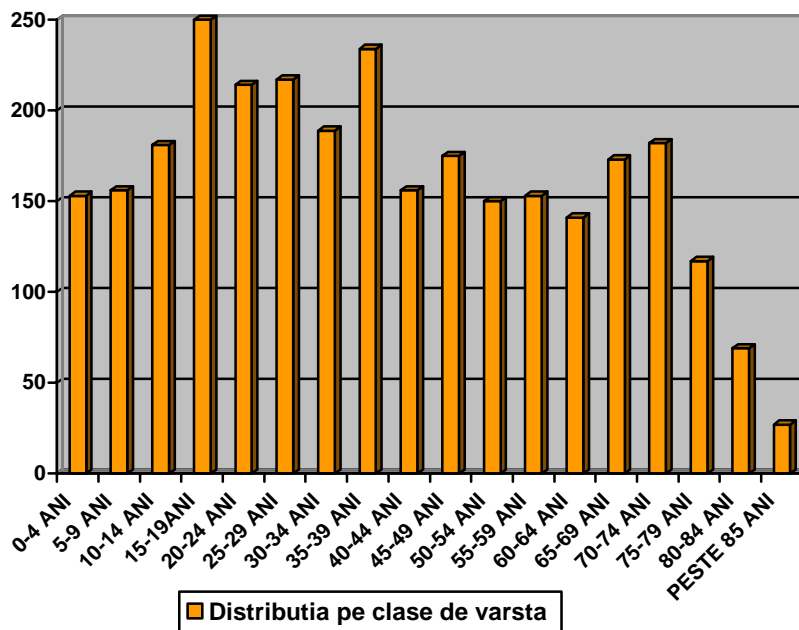
Din datele existente la nivel județean pentru perioada de referință 1995-2005 reiese faptul că numărul căsătoriilor înregistrate în comună în 1997 și 2001 a cunoscut vârfuri, 18 și respectiv 17, numărul divorțurilor fiind relativ constant.

Statisticile existente indică faptul că în județul Călărași la 1 iulie 2006 populația rurală era de 194.560 locuitori dintre care în comuna Dragoș Vodă locuiau 2902 locuitori.

5.2.2. Repartiția populației pe categorii de vârstă

La 1 iulie 2006, din totalul de 2902 locuitori, populația cu vârste cuprinse între 15-19 ani era de **250 persoane**. Un număr semnificativ de locuitori, respectiv **1703 persoane** aveau la 1 iulie 2006 vârste cuprinse între 15-59 ani.

Din totalul de 2902 locuitori, 1455 sunt bărbați și 1447 sunt femei.
Densitatea populației este de 19,23 locuitori/ha , din care în intravilan 5,93 loc/ha.

5.2.3. Structura confesională pe religii

La nivelul anului 2002, Din datele existente la nivel local, reiese faptul că apartenența populației din localitatea Dragoș Vodă la diferite religii se prezintă astfel:

- 3002 locuitori sunt creștini ortodocși;
- 9 locuitori sunt de religie romano catolică;
- 22 locuitori sunt de religie creștin evanghelică;
- 4 locuitori sunt de religie evanghelică
- 1 persoana este de o altă religie, nedeclarată.

În localitate nu există atei și nici persoane care nu și-au declarat apartenența religioasă.

5.2.4. Repartizarea populației în funcție de nivelul studiilor absolvite :

În localitatea Dragoș Vodă, populația stabilă peste 10 ani este de 2695 locuitori dintre care:

- 19 locuitori au absolvit cursuri ale unei instituții de învățământ superior ;
- 30 locuitori sunt absolvenți ai învățământului postliceal și de maiștri;
- 271 locuitori sunt absolvenți ai învățământului liceal;

- 337 locuitori au absolvit cursuri profesionale și de ucenici;
- 1004 locuitori sunt absolvenți ai învățământului gimnazial;
- 758 locuitori sunt absolvenți ai învățământului primar;
- 276 locuitori sunt neșcolarizați.

Din această statistică rezultă că majoritatea populației are un nivel redus de pregătire și formare profesională, existând și un număr semnificativ de persoane analfabete ceea ce face dificilă pătrunderea acestora în anumite sectoare și domenii de activitate care presupun un anumit grad de specializare.

Populația activă și inactivă din localitate:

Populația activă

În vederea analizei indicatorilor referitori la populația activă în general dintr-o comunitate, trebuie să se stabilească o linie de demarcație clară între populația activă ocupată și populația activă neocupată.

Prin urmare, ținând seama de această distincție, datele referitoare la populația activă din localitatea Dragoș Vodă rezultă din următoarele tabele:

<i>Populația activă</i>	<i>total</i>			<i>ocupată</i>		
	<i>Ambele sexe</i>	<i>Masculin</i>	<i>Feminin</i>	<i>Ambele sexe</i>	<i>Masculin</i>	<i>Feminin</i>
	1133	809	324	932	664	268

<i>Populația activă</i>	<i>total</i>			<i>neocupată</i>					
	<i>Ambele sexe</i>	<i>M</i>	<i>F</i>	<i>șomeri în cautarea unui alt loc de muncă</i>			<i>șomeri în cautarea primului loc de muncă</i>		
				<i>Ambele sexe</i>	<i>M</i>	<i>F</i>	<i>Ambele sexe</i>	<i>M</i>	<i>F</i>
1133	809	324	107	88	19	94	57	37	

Statisticile prezentate mai sus evidențiază faptul că în totalul populației active de 1133 locuitori, raportul dintre populația ocupată și cea neocupată este de 5:1, întrucât prima categorie însumează **932 locuitori**, iar cea de-a doua **201 locuitori**.

Populația inactivă

În cadrul populației inactivе o pondere însemnată o dețin pensionarii care sunt în număr de 747 persoane, precum și persoanele casnice reprezentate printr-un număr de 389 locuitori.

<i>Populația inactivă (total)</i>	<i>Elevi și studenți</i>	<i>Pensionari</i>	<i>Persoane casnice</i>	<i>Întreținute de alte persoane</i>	<i>Întreținute de stat sau de organizații private</i>	<i>Alta situație economică</i>
1883	464	747	389	274	9	22

5.2.6 Repartizarea populației ocupate în funcție de activitățile economice derulate

Având în vedere activitățile economice derulate de către populația comunei, se poate concluziona că majoritatea acestora este ocupată în agricultură și silvicultură, respectiv 724 persoane. Un număr de 40 persoane activează, potrivit statisticilor, în administrația publică, 47 persoane în industrie și 47 de persoane în comerț..

Nu se cunoaște numărul persoanelor plecate la lucru în afara granițelor României, fără contract de munca.

Numărul *beneficiarilor de ajutor social* a avut o evoluție crescătoare în ultimii ani, acum fiind în număr de 98.

Pe teritoriul localității sunt 670 de persoane de etnie Romă.

5.2.7. Populație școlară

În vederea atingerii obiectivelor stabilite la nivel comunitar și național în domeniul educațional, în județul Călărași a fost elaborat *Planul local de acțiune pentru învățământul profesional și tehnic*. Analizele realizate în cadrul acestuia arată că localitatea se confruntă cu scăderea populației școlare în zonă, reducerea ofertei de locuri de muncă în plan local, opțiunile elevilor pentru continuarea studiilor în mediul urban.

Dinamica personalului didactic din unitățile de învățământ existente în comună reflectă o tendință de ușoară creștere a acestuia, în special în ceea ce privește învățământul gimnazial. În timp ce în 2000 personalul didactic din învățământul gimnazial era reprezentat de 25 persoane, în 2007 acesta număra 28 persoane.

O analiză a ratelor de promovare a examenului de capacitate de către elevii din comuna Dragoș Vodă între 2005-2007 nu relevă diferențe semnificative care să permită conturarea unei tendințe clare în această privință.

În 2006 procentul de promovabilitate a fost de 60, iar în 2007 de 52.

Anul	2005	2006	2007
Procentul de promovabilitate	60 %	60%	52%

5. 3. CADRUL ECONOMIC. CONSIDERAȚII GENERALE

Comuna se înscrie în categoria localităților mici, cu o funcțiune preponderent agricolă, având un rol minor, în raport cu celelalte localități din zonă.

Principalele locuri de muncă ale localității ocupate de localnici sunt concentrate în unități agricole (15 societăți comerciale, 3 persoane fizice autorizate și 11 asociații familiale)și, într-un procent nesemnificativ, în unitățile de mică producție industrială și de depozitare.

În domeniul comerțului și al prestărilor de servicii, numărul locurilor de muncă este relativ scăzut, dar în viitor, pentru satisfacerea cerințelor populației se va dezvolta rețeaua particulară și implicit va crește și numărul de locuri de muncă din acest domeniu.

Potențialul natural și factorii de producție existenți în zonă au favorizat **dezvoltarea agriculturii**, care reprezintă principala ramură a economiei locale.

Fiind situată într-o zonă preponderent agrară, comuna Dragoș Vodă dispune de soluri fertile, bogate în substanțe nutritive, majoritatea sunt cernoziomuri cu enclave de cernoziomuri carbonice, ultimele regăsindu-se pe podul de câmpie. În zona centrală a terasei sunt prezente cernoziomuri de fâneată. Terenurile agricole formate pe loess necesită irigații bogate.

Statisticile existente la nivel județean conduc către concluzia potrivit căreia majoritatea terenurilor agricole se află, ca urmare a derulării procedurilor de constituire și reconstituire a dreptului de proprietate, în proprietate privată.

În ceea ce privește terenurile afectate folosinței agricole la nivelul comunei Dragoș Vodă, acestea însumează 12036 ha, existând și pajiști de stepă. Principalele culturi agricole sunt cerealele pentru boabe.

În ceea ce privește celelalte modalități de utilizare a terenului agricol, precum și practicarea altor culturi, acestea sunt sporadice, întrucât condițiile pedoclimatice sunt mai puțin favorabile dezvoltării acestor tipuri de activități.

5.4. EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

Din datele referitoare la sistematizarea localității, aceasta dispune de infrastructură în vederea furnizării de servicii educaționale populației.

Situația unităților de învățământ existente în localitate în intervalul 2000-2006 și dotările de care dispun acestea este prezentată în următorul tabel:

Anul	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>Unități de învățământ</i>	4	4	4	3	4	4	4
<i>Grădinițe</i>	1	1	1	2	1	1	1
<i>Școli din învățământul primar, gimnazial</i>	2	2	2	2	2	3	3
<i>Sali de clasă și cabinete</i>	15	15	15	14	14	14	14
<i>Laboratoare școlare</i>	1	1	1	1	1	2	2
<i>Ateliere școlare</i>	1	1	1	1	1	0	0

Pe raza localității Dragoș Vodă există un Centru de zi pentru primire copii școlari și preșcolari cu o capacitate de 40 de locuri care a devenit insuficient și pentru care autoritățile locale urmăresc obținerea de surse de finanțare în vederea extinderii lui.

Instituțiile de cultură din localitatea Dragoș Vodă sunt reprezentate de căminul cultural din satul Dragoș Vodă, de biblioteca publică situată în sediul Căminului cultural din satul Dragoș Vodă.

Statisticile județene relevă faptul că între 2000-2006, numărul bibliotecilor care au funcționat în comună nu a înregistrat variații. Există biblioteci școlare.

Anul	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>Totalul bibliotecilor</i>	3	3	3	3	3	3	3
<i>Biblioteci publice</i>	1	1	1	1	1	1	1

5.5. SĂNĂTATE ȘI ASIGURĂRI SOCIALE

Din datele existente la nivel județean rezultă că în comuna Dragoș Vodă există infrastructura de bază necesară furnizării serviciilor medicale către populație.

Cu toate acestea numărul unităților sanitare din sectorul public și privat este relativ redus în raport cu necesitățile populației.

În prezent serviciile medicale sunt furnizate populației prin intermediul unui cabinet medical individual, situat în satul Dragoș Vodă, iar populația din celelalte sate trebuie să se deplaseze la acest cabinet. În sediul dispensarului există o farmacie. La nivelul comunei nu există cabinet stomatologic.

Din punct de vedere numeric, **personalul medical** care furnizează populației servicii medicale în comună s-a menținut constant. Astfel în intervalul 2000-2006 au asigurat asistența de specialitate populației 1 medic și o asistentă medicală.

5.6. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

Infrastructura de transport este reprezentată atât de căile de comunicație rutieră, cât și de căile feroviare.

Infrastructura rutieră ocupă aproximativ 11,32% din intravilanul comunei, fiind asfaltată porțiunea de drum aferentă drumului național DN3A (14 Km), București – Drajna, DJ 306 care face legătura cu județul Ialomița prin comuna Albești cu o lungime de 7 Km din care 3 Km sunt pietruși, DC 25 cu o lungime de 3 Km din care 1,5 este pietruit.

Rețeaua stradală are un traseu regulat (în general), distribuția străzilor făcându-se în mare parte perpendicular și paralel cu DN3A. cu un pronunțat aspect denivelat. În afară de DN3A și un

drum din comună care sunt asfaltate, în localitate străzile nu sunt amenajate decât parțial (prin pietruire). DJ306 și DC25 sunt pietruite.

Pentru o mai bună rezolvare a circulației în intravilan este necesară de asemenea lărgirea și modernizarea anumitor străzi (menționate în PUG) care să preia fluxul de circulație de pe DN3A.

Rețeaua stradală din intravilanul comunei este suficientă ca număr, dar necesită lucrări de nivelare și pietruire.

Principalele elemente de trafic sunt reprezentate de categoriile de deplasări pentru munca, tranzit și transport de mărfuri.

Transportul rutier

Nu există transport organizat în localitățile componente și nici între acestea. Circulația rutieră și de transport în comun în teritoriul înconjurător este reprezentată de cursele ce fac legătura între comune pe traseul drumului național DN A (ruta Călărași - Lehliu).

Traseul drumului național în cadrul localităților este cuprins în intravilan, zonă în care acesta urmează a-și păstra categoria funcțională fiind considerat continuu în traversarea localităților și servind în același timp și ca stradă. Pe tot traseul, drumul național este prevăzut cu îmbrăcăminte de covor asfaltic

Transportul feroviar

Localitatea dispune de infrastructură feroviară de transport, fiind reprezentată de calea ferată București - Fetești.

Transportul în comun:

Mobilitatea locuitorilor din localitatea Dragoș Vodă este garantată prin accesul acestora la mijloacele de transport în comun care circulă pe ruta Călărași – Lehliu dar mai ales de transportul feroviar.

Nu există căi de comunicație aeriene și navale.

5. 7. INFRASTRUCTURĂ, SERVICII ȘI UTILITĂȚI

5.7.1. Sistematizarea și organizarea spațiului comunei Dragoș Vodă

În conformitate cu planurile de sistematizare a localității, aceasta dispune de un intravilan de 627,8 ha, structurat funcțional astfel:

1. zona de locuințe și funcțiuni complementare însumează 392,96 ha ;
2. zona industrială și de depozitare însumează 1,64 ha;
3. zona unităților agrozootehnice – 146,81ha
4. zona instituțiilor și serviciilor de interes public reprezintă 3,48 ha;
5. zona afectată circulației rutiere însumează 72,49 ha ;
6. spațiile verzi, cele afectate activităților sportive, de agrement și protecție reprezintă 1,41 ha ;
7. construcțiile tehnico- edilitare ocupă 1,75 ha;
8. gospodăriile comunale și cimitire ocupă 3,55 ha;
9. spațiile cu destinație specială însumează 3,7145 ha;

TERITORIUL ADMINISTRATIV AL UNITĂȚII DE BAZĂ	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ						TOTAL
	Teren agricol	Teren neagricol					
		Păduri	Ape	Drumuri	Curți, Construcții	Neproductiv	
EXTRA VILAN	11772.00	40.00	71.00	232.44	136.12	23.00	12274.56
INTRAVILAN	264.00	-	-	74.56	150.88	-	489.44
TOTAL	12036.00	40.00	71.00	307.00	287.00	23.00	12764.00
% DIN TOTAL	94,29	0,31	0,56	2,41	2,25	0,18	100,00

5.7.2. Infrastructura de mediu

Din datele existente la nivel local, rezultă că localitatea Dragoș Vodă nu respectă în prezent standardele europene impuse în domeniul gestionării deșeurilor. În momentul de față, deșeurile menajere nu sunt depozitate în locuri corespunzător amenajate, câteodată sunt aruncate pur și simplu haotic la marginile satului, în locuri ce nu au amenajări specifice unui astfel de obiectiv.

Se constată deci că nu sunt respectate normele sanitare de amplasare a acestora, neținându-se cont de distanțele minime normale față de localitate, direcția vânturilor dominante și modul de realizare a acestora.

Singurele surse de poluare care apar în prezent (și acestea având o arie în restrângere datorită controlului permanent exercitat de factorii locali) sunt constituite de locurile improprii de depozitare a deșeurilor menajere - gospodărești. De asemenea nu este de neglijat nici influența negativă a latrinelor, a căror realizare nu respectă normele în vigoare.

De asemenea, spațiul indicat în prezent pentru centralizarea depozitării deșeurilor este necesar să fie desființat ca amplasament datorită nerespectării distanțelor minime de protecție față de incintele locuite, acesta putând fi folosit ulterior în relație cu groapa de gunoi ce va fi propusă pentru depozitarea materialelor recuperate, a compostului preparat pentru nevoi de întreținere ecologică a culturilor agricole, etc.

Este necesară refacerea capacității de prelucrare a apelor în exces în zona de nord est a localității prin canalul exterior de desecare, urmând ca prin studii de specialitate să se propună racordarea acestuia într-unul din emisarii din vecinătatea localității.

Există un studiu de fezabilitate pentru o rampă de gunoi ecologică, care să fie amplasată în satul Dragoș-Vodă și care să preia deșeurile din toate cele trei sate ale comunei. Aceasta se dorește a fi amplasată în nord-estul satului Dragoș Vodă la o distanță de 500 m față de zona de locuit, pe o suprafață de 1 ha.

5.7.3. Rețeaua de distribuție a apei potabile

Sursa de apă o constituie în prezent stratul freatic de adâncime medie, cantonat la circa 80 – 100 m, strat care poate asigura necesitățile de consum ale populației cât și ale activităților economice din zona de extindere a intravilanului.

În prezent locuitorii acestei comune nu dispun decât parțial de un sistem centralizat de alimentare cu apă în satul Dragoș Vodă, astfel că majoritatea acestora folosesc apa din fântânile săpate în primul strat freatic, strat considerat de către organismele abilitate în domeniul controlului calității apelor ca impropriu din punct de vedere al potabilității, datorită infestării acesteia din diverse surse de poluare.

Sursele subterane de apă care au deservit în trecut unitățile agrozootehnice nu pot fi utilizate pentru cuplarea în sistemul centralizat de alimentare cu apă a localității datorită degradării prin distrugerea echipamentelor și a colmatării.

Rețeaua de alimentare cu apă din satul Dragoș Vodă are o lungime de 1,8 km, dar care nu mai corespunde din punct de vedere tehnic. În prezent există un studiu de fezabilitate pentru extinderea și modernizarea rețelei de alimentare cu apă, se urmărește să se foreze un puț la adâncimea de 100 m, să se înlocuiască pompele, pe lângă bazinul existent cu o capacitate de 100 m³, să se mai construiască unul de 50 m³ pentru a asigura necesarul de apă pentru toate gospodăriile din satul Dragoș Vodă, înlocuirea conductelor existente și extinderea rețelei cu încă 7 km.

5.7.4. Rețeaua de canalizare

În prezent, localitatea Dragoș Vodă nu dispune de un sistem centralizat de canalizare care să permită evacuarea apelor uzate menajere și a celor meteorice. Prin urmare, apele pluviale sunt colectate în rigolele amplasate de-a lungul DN3A de unde se infiltrează în sol.

Obiectivele noi, construite după 1990, cărora li s-a impus prin autorizația de construcție rezolvarea canalizării, dispun de bazine vidanjabile din care apele sunt transportate în sistemul centralizat de canalizare al orașului Lehliu Gară prin înțelegere cu factorii locali.

Apele pluviale, datorită terenurilor amplasate în pantă, sunt colectate ușor prin intermediul rigolelor și îndreptate spre apele curgătoare din exteriorul localității.

Inexistența unui sistem adecvat de canalizare care să permită colectarea și evacuarea apelor uzate menajere se repercutează implicit asupra stării de sănătate a populației, întrucât prin împrăștierea necontrolată pe sol a dejecțiilor sau reziduurilor menajere, acestea se infiltrează în pânza freatică și poluează apele subterane.

La nivelul comunei Dragoș Vodă există un studiu de fezabilitate pentru 20 de km de rețea de canalizare și o stație de epurare.

5.7.5. Rețea de distribuție gaze naturale

În prezent nu există rețea de distribuție de gaze. Conducta de gaze trece la aproximativ 15 km de localitate.

5.7.6. Rețea de distribuție energie electrică

Alimentarea cu energie electrică a localității este realizată din rețele de 20 kV pe teritoriul localității existând un număr suficient de posturi trafo.

În prezent sunt racordate la energia electrică un număr de 1019 de gospodării, lungimea rețelei fiind de 40 km.

5.7.7. Serviciile de telefonie

Localitatea Dragoș Vodă dispune de centrală telefonică, serviciul de telefonie fiind asigurat de centrala telefonică automată, racordată la magistrala de cablu fibră optică ce traversează comuna, subordonată Romtelecom.

5.7.8. Sistemul de irigații

Fostul sistem de irigații a fost distrus în proporție de 80% iar necesitatea acestuia se face tot mai mult simțită. Din totalul suprafeței comunei circa 2000 de ha mai beneficiază de sistemul de irigații, pe teritoriul comunei mai sunt doar două spații de pompare.

5.7.9. Alte utilități furnizate populației localității

Comuna Dragoș Vodă nu dispune în prezent de un sistem centralizat de alimentare cu căldură a populației. Sistemul de încălzire existent se bazează pe utilizarea surselor proprii de încălzire, în sistem local. Se dorește racordarea la magistrala de gaz metan ce se află la 15 km față de comună.

CAPITOLUL V ANALIZA SWOT

CADRUL NATURAL, RESURSE, MEDIU	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Situatia comunei Dragoș Vodă într-o zonă tipică de câmpie, Câmpia Bărăganului situată pe terasa majoră a Dunării, într-un cadru natural deosebit; • Condiții geografice, atmosferice (climă continentală de câmpie) și hidrologice favorabile; • Prezența solurilor de tip cernoziom mediu levigat, bogate în substanțe nutritive, cu fertilitate sporită; • Poluare atmosferică redusă, absența în zonă a unor surse importante de nocivitate; • Existența unui relief care din punct de vedere tehnic, prezintă potențial de construibilitate; • Disponibilitate de terenuri fertile, de suprafețe de teren în intravilan pentru potențiale investiții; • Existența unor peisaje naturale atractive; 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezența în structura de suprafață a comunei Dragoș Vodă a depozitelor cuaternare (aluviuni de luncă, loess, depozite lessoidale de Burnaz) care pot împiedica procesul de ridicare de noi construcții; • Insuficiența valorificare a potențialului natural turistic și turistic al zonei; • Absența unui centru de promovare turistică și inexistența unor materiale promoționale de prezentare/ valorificare a cadrului natural și a atracțiilor zonei; • Lipsa unei baze de date a ofertei de terenuri/imobile din zonă, necesară consultării de către potențialii investitori;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI/RISURI
<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea mediului legal și instituțional din România în domeniul protecției mediului, accelerarea procesului descentralizării; • Politicile naționale și europene de 	<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor zone/locații predispuse spre dezastre – inundații și lipsa hărților de risc a localității; • Insuficiența fondurilor financiare locale pentru susținerea din punct

<p>promovare a potențialului natural;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lansarea și derularea programelor de finanțare nerambursabilă din domeniul turismului, mediului, valorificării potențialului natural; • Promovarea României ca destinație turistică – în special ca turism de nișă; • Politici de sprijinire a implicării societății civile, ONG-uri în acțiunile de promovare a conservării mediului natural; • Încurajarea dezvoltării unor noi forme de turism, includerea noilor operatori de turism în rețeaua de agenți de turism din România și Europa mai ales în domeniul obiceiurilor tradiționale specifice comunei Dragoș Vodă; • Posibilitatea legală de a crea asociații intercomunitare pentru realizarea de proiecte de interes comun – valorificarea potențialului turistic etc. 	<p>de vedere al cofinanțării a unor proiecte de anvergură în domeniul protecției mediului, turismului.</p>
<p>MEDIU SOCIO-CULTURAL</p>	
<p>PUNCTE TARI</p>	<p>PUNCTE SLABE</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Forță de muncă numeroasă, cu costuri reduse; • Existența unui nivel foarte scăzut al mortalității infantile; • Funcționarea în comună a Centrului de zi pentru primire copii școlari și preșcolari cu o capacitate de 40 de locuri; • Existența unei Biblioteci comunale, cu un fond de carte diversificat și funcționarea căminului cultural; • Existența unui patrimoniu cultural diversificat, a unor sărbători și târguri 	<ul style="list-style-type: none"> • Fenomenul de scădere demografică, evoluția descendentă a valorilor indicatorilor de densitate a populației în perioada 1995-2005; • Nivel de instruire scăzut, indice ridicat al gradului de analfabetism – 10,24%, doar 6,72% din populația comunei este absolventă de studii superioare, în vreme ce marea majoritate, respectiv 37,25% sunt absolvenți de învățământ gimnazial, iar 28% de învățământ primar; • Existența unor unități de învățământ

<p>locale specifice și a unor tradiții culturale unice;</p>	<p>cu laboratoare dotate necorespunzător, săli de sport amenajate în săli de clasă ;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slaba dezvoltare a sistemului centrelor de consiliere și servicii sociale în condițiile existenței unui număr ridicat de beneficiari de ajutor social; • Situația precară a sistemului de asistență medicală și sănătate din comuna Dragoș Vodă – numărul redus de cabinete medicale, absența unor centre medicale dotate corespunzător pentru situații de urgență; • Inexistența unor centrelor medicale de recuperare sau a unor centre familiale ori de asistență socială în localitate; • Ofertă redusă de agrement și petrecere a timpului liber; • Insuficienta implicare a societății civile în viața culturală a localității; • Absența unor manifestări/ evenimente de promovare a tradițiilor culturale ; • Lipsa unor structuri de calificare profesional pentru turism.
<p>OPORTUNITĂȚI</p>	<p>AMENINȚĂRI/RISCURI</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea sistemului legislativ din domeniul protecției sociale; • Lansarea și derularea programelor de finanțare nerambursabilă din domeniul asistenței sociale, dezvoltării învățământului și promovării culturale; • Existența unor programe guvernamentale și europene de 	<ul style="list-style-type: none"> • Accentuarea fenomenelor de mobilitate a populației și descreștere demografică; • Migrația externă a persoanelor cu nivel educațional ridicat; • Fenomenul de migrație a adolescenților către localitățile în care își desfășoară activitatea instituții de învățământ postliceal;

<p>implicare a ONG-urilor în viața culturală și socială;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aprobarea Planului Regional de Acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic – PRAI 2007-2013; 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezența fenomenului de migrațiune al cadrelor didactice către alte domenii de activitate; • Insuficiența fondurilor financiare locale pentru reabilitarea clădirilor centre culturale și instituții de învățământ din localitate.
<p>INDUSTRIE ȘI AGRICULTURĂ</p>	
<p>PUNCTE TARI</p>	<p>PUNCTE SLABE</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ponderea considerabilă a terenurilor agricole din totalul suprafeței comunei; • Condiții climatice favorabile cultivării plantelor și legumelor; • Prezența solurilor de tip cernoziom mediu levigat, bogate în substanțe nutritive, cu fertilitate sporită; • Pondere ridicată a populației ocupate în agricultură din totalul populației active ; • Disponibilitate de terenuri fertile, de bună calitate pentru cultivarea plantelor ; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel redus al cercetării, dezvoltării și al inovării; • Slaba valorificare a disponibilului de teren agricol din localitatea Dragoș Vodă , județul Călărași; • Existența unei structuri de producție desuete, utilaje vechi cu uzură fizică și morală ridicată; • Gradul redus de competitivitate economică a și cooperare a IMM-urilor din zonă; • Insuficienta promovare a sectorului industrial și agricol pe piața națională și europeană ; • Existența unor exploatații agricole pe loturi reduse, ceea ce determină un grad scăzut de valorificare a produselor; • Slaba productivitate a populației ocupate în agricultură; • Inexistența unei dotări a fermelor agricole cu utilaje performante; • Slaba cooperare a operatorilor

	<p>industriali și agricoli în crearea unor asociații, parcuri industriale, agricole;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inexistența unor structuri/companii private care să valorifice deșeurile din lemn pentru producerea de energie regenerabilă ;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI/RISCURI
<ul style="list-style-type: none"> • Liberalizarea piețelor și modernizarea modelelor de afaceri; • Dezvoltarea celor două cariere de piatră și de argilă; • Efectivul mare de animale și suprafețe de teren care favorizează posibilitatea înființării de microferme; • Lansarea și derularea programelor de finanțare nerambursabilă din domeniul stimulării IMM-urilor și dezvoltării rurale, a creării parcurilor industriale și incubatoarelor de afaceri; • Simplificarea procedurilor administrative și încurajarea parteneriatelor și investițiilor străine; • Aprobarea de către a Planului de Dezvoltare a Regiunii Sud Muntenia - PDR Sud Muntenia 2007-2013; 	<ul style="list-style-type: none"> • Migrația forței de muncă calificate către alte zone sau state; • Mediul legislativ fiscal instabil; • Lipsa de coeziune a măsurilor de dezvoltare economică și socială pe fondul accentuării lipsei de încredere a populației în redresarea economică; • Acces redus la granturi nerambursabile pentru datorat nepreluării în termen a informațiilor; • Acces redus la credite pentru dezvoltare agricolă; • Slaba dezvoltare a firmelor de consultanță din zonă; • Neutilizarea corespunzătoare a forței de muncă prin programe de integrare pe piața muncii;
INFRASTRUCTURĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE

<ul style="list-style-type: none"> • Disponibilitatea unor rețele de transport, circulație de persoane și mărfuri diversificată - drumuri județene și rețeaua de drumuri interne; • Gradul ridicat de racordare a populației la rețeaua de alimentare cu energie electrică; 	<ul style="list-style-type: none"> • Inexistența unui sistem de alimentare cu gaze în comuna Dragoș Vodă; • Inexistența unui sistem centralizat de canalizare și epurare a apelor uzate; • Inexistența unui sistem centralizat de alimentare cu energie termică; • Existența unei infrastructuri rutiere – rețele stradale nemodernizate, din pietriș sau pământ cu o stare precară din punct de vedere tehnic; • Starea de degradare și uzură avansată a clădirilor instituțiilor din localitate; • Slaba dezvoltare a infrastructurii de sănătate și educație; • Inexistența unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor și depozitare temporară a acestora până la depunerea lor în deponia finală;
<p>OPORTUNITĂȚI</p>	<p>AMENINȚĂRI/RISCURI</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Lansarea și derularea programelor naționale sau europene de finanțare nerambursabilă din domeniul dezvoltării infrastructurii de mediu, transport, turistice, educaționale etc; • Existența unui studiu de fezabilitate pentru o rampă ecologică de gunoi, care să preia deșeurile menajere din localitate; 	<ul style="list-style-type: none"> • Insuficiența fondurilor financiare locale pentru susținerea (din punct de vedere al cofinanțării în cazul unor programe de granturi) a unor proiecte de anvergură în domeniul dezvoltării infrastructurii de transport, apă, canalizare, turistică, de sănătate și educație ; • Capacitatea scăzută a populației din localitate de a prelua și suporta costuri specifice de utilizare și întreținere a unei infrastructuri modernizate de transport, apă, canalizare, turistică, de sănătate și educație;

CAPITOLUL VI DIRECȚII DE DEZVOLTARE

În scopul eliminării disparităților existente între localitatea Dragoș Vodă și celelalte zone ale regiunilor din țară sau Europa, în vederea sprijinirii și promovării unei dezvoltări economice și sociale echilibrate a tuturor Regiunilor României, prin îmbunătățirea condițiilor infrastructurale și ale mediului de afaceri care determină creșterea economică **se propune ca obiectivul general de dezvoltare în perioada 2007 – 2013 să fie dezvoltarea economico-socială a localității Dragoș Vodă într-un cadru de cercetare, dezvoltare și inovarea pentru cea mai buna utilizare a resurselor naturale și umane în vederea valorificării oportunităților create de statutul României de membru al UE.**

În vederea realizării acestor obiective au fost propuse o serie de direcții de dezvoltare și acțiuni , legătura dintre ele fiind de tip *intervenție care produce efectul dorit*.

<u>DIRECTIA DE DEZVOLTARE</u>	<u>ACTIUNI PROPUSE</u>	<u>SURSE DE FINANTARE</u>	<u>OBSERVATII/ RECOMANDĂRI</u>
1. Dezvoltarea infrastructurii			
<p>a) Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport</p>	<p><i>Reabilitarea, redimensionarea și modernizarea/asfaltarea infrastructurii rutiere – rețea stradală astfel încât să corespundă cerințelor actuale și viitoare de dezvoltare și de trafic și realizare în sistem pachetizat cu modernizarea celorlalte rețele de utilități;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Amenajarea drumurilor locale și comunale care în prezent sunt din pietriș și pământ; ➤ Reabilitarea și marcarea corespunzătoare a străzilor comunei; ➤ Reamenajarea podurilor pietonale; ➤ Identificare și analize tehnice amenajare parcări, realizare sisteme de parcare moderne în comuna Dragoș Vodă ; ➤ Amenajare stații călători în vederea asigurării condițiilor optime de așteptare, informare, îmbarcare și debarcare; ➤ Reamenajare intersecții căi rutiere cu cele feroviare; 	<p>- Programul Operațional Regional, Axa Prioritară 2 – Îmbunătățirea Infrastructurii de Transport regionale și locale, Domeniu major de intervenție – Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi – inclusiv construcția/reabilitarea șoselelor de centură, finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) – Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR)</p> <p>- IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții)</p> <p>- fonduri-programe guvernamentale</p>	<p>- pentru reabilitări și extinderi rețele de transport (străzi, drumuri, podețe, etc.) sau construire variantă ocolitoare se impune necesitatea elaborării următoarelor studii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Studiu de fezabilitate, ○ Studiu de trafic rutier, ○ Studiu topografic, ○ Studiu geologic, ○ Studiu hidraulic.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Achiziționarea de utilaje de dezăpezire și descarcerare. 		
<p>b) Reabilitarea și dotarea clădirilor sedii de instituții publice, învățământ și sănătate</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a unităților de învățământ, școli generale și grădinițe și dotarea corespunzătoare a acestora; ➤ Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a unor baze sportive în comuna Dragoș Vodă; ➤ Promovarea educației digitale și dotarea școlilor cu tehnică de calcul și servicii multimedia; ➤ Identificarea soluțiilor tehnice, extinderea, reabilitarea și dotarea sediilor instituții publice și de sănătate din localitate; ➤ Amenajare parcuri de agrement și recreere cu piste de patinaj - role și biciclete, precum și locuri de joacă pentru copii; ➤ Construirea și înființarea unui centru medical de recuperare și a unui centru de asistență familială și vârstnici; ➤ Construire și amenajare adăpost temporar pentru persoane fără locuință; ➤ Extinderea Centrului de zi pentru primire copii școlari și preșcolari care în prezent are o capacitate de 40 de locuri; ➤ Restaurarea/ consolidarea/ conservarea obiectelor de patrimoniu 	<p>- Programul Operațional Regional, Axa Prioritară 3 – Îmbunătățirea Infrastructurii Sociale, Domeniile majore de intervenție 3.1., 3.2., 3.3. și 3.4. respectiv Reabilitarea/modernizarea/ echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate și serviciilor sociale, a infrastructurii educaționale, preuniversitare și a celei de formare profesională continuă, îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență , finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - fonduri – programe guvernamentale</p>	<p>– Pentru reabilitare sedii de instituții publice, învățământ și sănătate se impune realizarea unor expertize tehnice, studii de fezabilitate cu documentațiile conexe.</p>

	cultural.		
c) Construirea de locuințe	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Construirea de spații de locuit pentru tinerele familii; 	<p>-- Programul Operațional Regional, Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE)</p> <p>- IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții),</p>	<p>-- Se vor întocmi studii de fezabilitate, studii de fezabilitate și documente conexe.</p>
d) Reabilitarea și crearea unui sistem centralizat de alimentare cu apă și de canalizare, precum și alte utilități publice	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Identificarea soluțiilor tehnice, reabilitarea și crearea unui sistem centralizat de alimentare cu apă și de canalizare; ➤ Extinderea sistemului de alimentare cu apă a populației comunei Dragoș Vodă, asigurarea calității apei destinate consumului uman și asigurarea informării consumatorilor asupra calității apei destinate consumului; ➤ Identificarea soluțiilor tehnice și realizarea sistemului de rețele de alimentare cu gaze naturale; ➤ Regularizarea cursurilor de apă și amenajarea malurilor; ➤ Amplificare posturilor de distribuție a 	<p>--, <i>Fondul de Mediu</i></p> <p>- Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR)</p> <p>- Programul Operațional Sectorial de Mediu, Axa Prioritară 1 Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată, finanțat prin Fondul de Coeziune (FC).</p>	<p>- elaborarea unui set complet de studii -studiu de fezabilitate, studiu topografic, studiu geotehnic, studiu privind potabilitatea apelor subterane din sursele identificate, studiu hidrologic, studiu de dimensionare a perimetrelor de protecție sanitară, studiu pedologic, evaluarea impactului asupra mediului</p>

	energiei electrice existente supraîncărcate sau realizarea de posturi noi de transformare;		
2. Creșterea competitivității economiei locale			
a) Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor și a inițiativelor private	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stimularea informării și susținerii inițiativelor private, cercetării și inovării; ➤ Diseminarea informațiilor privind fondurile de finanțare pentru susținerea activităților productive; ➤ Crearea unor asociații, parcuri industriale/agricole în vederea creșterii gradului de cooperare al operatorilor privați; ➤ Adoptare la nivel local a unor politici de sprijin a inițiativelor în agricultura ecologică. 	<p>-- Programul Operațional Regional, Axa Prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local, Domeniile majore de intervenție 4.1., 4.2. și 4.3. , respectiv Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală, Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități, și Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor, finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)</p> <p>- Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, Axele Prioritare 1, 2, 3 și 4 ,</p> <p>- Programul Național de Dezvoltare Rurală, finanțat de Leader</p> <p>- Programul Operațional Regional, Axa Prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării mediului</p>	- Realizare expertize tehnice, studii de piață, studii de fezabilitate.
b) Promovare a sectorului industrial și agricol pe piața națională și europeană	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organizarea și participarea la târguri și conferințe naționale și internaționale de promovare a produselor agricole și industriale; ➤ Publicarea de materiale promoționale cu principalele categorii de produse și producători agricoli și industriali din zonă; 		
c) Dotarea cu utilaje performante a operatorilor industriali și agricoli	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dotarea cu utilaje performante a operatorilor industriali și agricoli; 		

		<p>de afaceri regional și local, Domeniile majore de intervenție 4.1., 4.2. și 4.3. , finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regionala (FEDR)</p> <p>- IFI (instituțiile financiare internaționale) sau bănci internaționale de investiții</p>	
3. Protecția mediului			
<p>a) Realizarea unui sistem centralizat de canalizare și epurare a apelor uzate</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Crearea unui sistem centralizat de alimentare cu apă și de canalizare; ➤ Reabilitarea și modernizarea rețelelor de distribuție a apei potabile; ➤ Reabilitarea puțurilor de forare a surselor de apă; ➤ Reabilitarea și modernizarea bazinelor de apă; ➤ Realizarea unor sisteme locale de canalizare menajeră prin dirijarea apelor uzate gravitațional către stații de epurare cu capacitate variabilă în funcție de locuitori; 	<p>- Fondul de Mediu</p> <p>- Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR)</p> <p>- Programul Operațional Sectorial de Mediu, Axa Prioritară 1 Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată, finanțat prin Fondul de Coeziune (FC).</p> <p>- finanțarea proiectului de investiții din bugetul de stat sau din bugetele locale, potrivit prevederilor art. 20 din Legea finanțelor publice locale nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare și prevederilor art. 85 din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare.</p>	<p>- În acest sens există elaborat un set complet de studii -studiu de fezabilitate, studiu topografic, studiu geotehnic, studiu hidrologic, studiu de dimensionare a perimetrelor de protecție sanitară, studiu pedologic, evaluarea impactului asupra mediului.</p>

<p>b) Crearea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor și depozitare temporară a acestora până la depunerea lor în deponia finală</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Realizarea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor prin achiziționarea de autocompactoare, recipiente și amenajare puncte de colectare; ➤ Amenajarea unei locații în vederea creării unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor și depozitare temporară a acestora până la depunerea lor în deponia finală; ➤ Realizarea unor campanii de informare și conștientizare a populației privind colectarea selectivă a deșeurilor; ➤ Implementarea sistemului de colectare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice; 	<p>- Fondul de Mediu - Programul Operațional Sectorial de Mediu, Axa Prioritară 2 Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor istorice contaminate, finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR). - finanțarea proiectului de investiții din bugetul de stat sau din bugetele locale, potrivit prevederilor art. 20 din Legea finanțelor publice locale nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare .</p>	
<p>c) Crearea perdelelor naturale de protecție a zonelor poluate</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Realizarea unor perdele naturale din arbuști în vederea protecției zonelor industriale ale localității; ➤ Proiectarea și implementarea unui sistem integrat de prevenire a poluării fonice – realizarea hațurilor de zgomot, a hațurilor strategice și a planurilor de acțiune și asigurarea informării publicului. 	<p>- Programul Operațional Sectorial de Mediu, Axele Prioritare 4 și 5 respectiv Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii și Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc, finanțat prin Fondul European de Dezvoltare</p>	

		Regională (FEDR) și Fondul de Coeziune (FC).	
4. Întărirea coeziunii sociale			
a) Modernizarea spațiilor destinate activităților socio-culturale și sportive	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Identificarea soluțiilor tehnice, extinderea, reabilitarea și dotarea sediilor cămine culturale și de bibliotecă; ➤ Crearea de spații verzi, parcuri de agrement și construirea unui stadion; 	<p>– Programul Operațional Regional, Axa Prioritară 3 – Îmbunătățirea Infrastructurii Sociale, Domeniile majore de intervenție 3.1., 3.2., 3.3. și 3.4. respectiv Reabilitarea/modernizarea/ echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate și serviciilor sociale, a infrastructurii educaționale, preuniversitare și a celei de formare profesională continuă, îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență , finanțat prin</p>	<p>-- Pentru reabilitare sedii de instituții publice, învățământ și sănătate se impune realizarea unor expertize tehnice, studii de fezabilitate cu documentațiile conexe.</p>
b) Dezvoltarea serviciilor de asistență socială a persoanelor aflate în dificultate	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Crearea și dotarea corespunzătoare a unor centre de asistență socială a persoanelor aflate în dificultate; 		
c) Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Reabilitarea și extinderea spațiilor având ca destinație servicii de asistență medicală; ➤ Dotarea cu aparatură de specialitate performantă a tuturor unităților sanitare din localitate; 		

<p>a) Dinamizarea vieții culturale a comunei și a modalităților de petrecere a timpului liber</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organizare și întocmire calendar de manifestări și evenimente culturale, festivaluri anuale de promovare a valorilor locale (gastronomie, turism); ➤ Dezvoltarea de programe culturale; ➤ Înființarea unor centre de petrecere a timpului liber , pentru persoanele de vârsta a III-a (Centru de zi pentru vârstnici) și pentru elevi (Clubul copiilor); 	<p>Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, finanțat prin Fondul Social European (FSE). - Fondul de Mediu <ul style="list-style-type: none"> - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau bănci internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții, Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional). 	
<p>5.Promovarea și dezvoltarea turismului</p>			
<p>a) Reamenajarea zonelor de agrement turistic</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Amenajare trasee turistice și zone atractive din punct de vedere turistic; 	<p>- Programul Operațional Regional, Axa Prioritară 5 – Dezvoltare durabilă și promovarea turismului, Domeniile majore de intervenție 5.1. și 5.2. respectiv Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea</p>	<p>- Realizarea unor expertize tehnice, studii de fezabilitate cu documentațiile conexe , studii de piață/marketing.</p>
<p>b) Crearea infrastructurii turistice necesare</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Crearea de complexe turistice cu noi locuri de cazare și posibilități de petrecere a timpului liber; ➤ Punerea în valoare a atractivității patrimoniului local. 		

<p>c) Promovarea și valorificarea potențialului turistic al zonei</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Înființarea unui centru de promovare și informare turistică în localitatea Dragoș Vodă ; ➤ Realizarea și distribuirea unor materiale promoționale de prezentare a cadrului natural și a atracțiilor zonei; ➤ Semnalizarea tuturor obiectivelor turistice și a spațiilor de cazare din localitate, realizarea unei hărți turistice ; ➤ Realizarea unui site de promovare a produselor turistice ale zonei; 	<p>infrastructurilor conexe, Crearea, dezvoltarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterii calității serviciilor turistice, finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regionala (FEDR) și Fondul Social European (FSE)</p> <p>- Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, Axa Prioritară 5 România ca destinație atractivă pentru turism și afaceri.</p> <p>- programe guvernamentale, bugetul de stat sau local.</p>	
<p>6. Capacitate instituțională</p>			
<p>Întărirea capacității de management strategic și de planificare a acțiunilor, raționalizarea furnizării serviciilor locale și întărirea managementului resurselor umane</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Certificarea, implementarea și monitorizarea procedurilor de management al calității conform standardului SR EN ISO 9001 2000 la nivelul autorității publice locale; ➤ Introducerea metodelor moderne pentru managementul unitar al resurselor umane în administrația locală de la nivelul comunei Dragoș Vodă ; ➤ Creșterea capacității de absorbție a 	<p>- Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Capacității Administrative, Axa prioritară 2: Dezvoltarea capacității de îmbunătățire a performanței serviciilor în administrația locală, finanțat prin Fondul Social European (FSE)</p> <p>- Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea</p>	<p>Elaborarea de studii și cercetări ce vizează îmbunătățirea capacității administrative</p> <p>- Studiu pentru realizarea programului director de informatizare a actului administrativ pe baza analizei SWOT a administrației publice</p>

	<p>fondurilor de post aderare alocate României prin dezvoltarea abilităților personalului administrației publice locale;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Eliberarea online a actelor de autoritate (Certificate de Urbanism și Autorizații de Construire) utilizând planificarea în Sistem Informațional; ➤ Realizarea unor planuri urbanistice zonale pentru lotizarea amplasamentelor propuse în vederea construirii grupate a noilor locuințe; 	<p>Resurselor Umane, finanțat prin Fondul Social European (FSE)</p>	<p>locale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studii privind îmbunătățirea capacității decizionale a administrației publice locale; - Studiu privind optimizarea circuitului documentelor prin crearea registraturii electronice și a unei pagini de intranet; - Studiu privind și arhivarea electronică a actelor și a documentelor administrative;
--	--	--	---

CAPITOLUL VII SURSE DE FINANȚARE

În vederea realizării planurilor de acțiune pentru fiecare direcție de dezvoltare se propun următoarele categorii potențiale de surse de finanțare:

- accesarea unor finanțări nerambursabile prin elaborarea documentațiilor în cadrul programelor de preaderare ce vor fi lansate, ulterior prin Fondurile Structurale (prin Programul Operațional Regional, Programele Operaționale Sectoriale etc), cu respectarea cerințelor de eligibilitate a solicitanților și a activităților specifice fiecărui program de finanțare al Uniunii Europene. În aceste situații, autoritatea publică locală va beneficia asigurarea unei părți a investiției sub forma unei finanțări nerambursabile, urmând ca diferența de cofinanțare să fie asigurată din bugetul local potrivit prevederilor art. 33 alin. (3) lit. b) din Legea finanțelor publice locale nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare, pentru susținerea proiectelor cuprinse în programele de dezvoltare și pentru proiecte de infrastructură care necesită cofinanțare locală;
- solicitarea pe baza documentațiilor elaborate a finanțării proiectului de investiții vizat de către IFI (instituțiile financiare internaționale), din partea băncilor internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții, Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional)
- finanțarea proiectului de investiții din bugetul de stat sau din bugetele locale, potrivit prevederilor art. 20 din Legea finanțelor publice locale nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- încheierea unui parteneriat public-privat. Având în vedere că, potrivit conținutului cadru al studiilor de fezabilitate, documentațiile tehnice elaborate premergător investițiilor cuprind indicatorii de rentabilitate ai noii investiții este posibilă manifestarea interesului unui operator privat în dezvoltarea și operarea obiectivelor investiționale prin realizarea unui parteneriat public-privat.
- contractarea directă de împrumuturi interne și externe, pe termen scurt, mediu și lung;
- finanțare din sectorul privat, prin investiții directe ale operatorilor privați interni și internaționali;
- promovarea și dezvoltarea de acțiuni bilaterale cu actori din România și Uniunea Europeană.

CAPITOLUL VIII PARTENERIATE

În conformitate cu prevederile **art. 36 alin. (7) lit. a) – c) din Legea administrației publice locale, republicată**, Consiliul Local al comunei Dragoș Vodă poate hotărî:

- cooperarea sau asocierea cu persoane juridice române sau străine, în vederea finanțării sau realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii sau proiecte de interes local,
- înfrățirea comunei cu unități administrativ teritoriale din alte țări,
- cooperarea sau asocierea cu alte unități administrativ teritoriale din țară sau din străinătate, precum și aderarea la asociații naționale și internaționale ale autorităților publice locale, în vederea promovării unor interese comune.

În acest sens se propune :

- Încurajarea și promovarea parteneriatelor între instituțiile publice, cele private, organizații non-guvernamentale din diferite domenii de activitate: educație, cultură, turism etc,
- Extinderea parteneriatului social – instituții, ONG-uri, cetățeni, la nivel local, județean și central, în plan intern și internațional,
- Încheierea de parteneriate în vederea desfacerii produselor agricole și industriale specifice comunei Dragoș Vodă pe piețele unor comunități locale din România și UE alese ca ținte comerciale,
- Dezvoltarea parteneriatului între operatorii culturali, mediul de afaceri, mediul academic și administrația publică locală în vederea creării unor politici comunitare în domeniul cultural,
- Dezvoltarea de parteneriate între operatorii culturali și firme private interesate de acest domeniu cu scopul promovării unor proiecte culturale și a diversificării ofertei culturale a localității Dragoș Vodă,
- Pentru o mai bună promovare în presă a evenimentelor culturale și a materialelor cu conținut cultural se propune dezvoltarea relațiilor de parteneriat între operatorii culturali și massmedia
- Stabilirea parteneriatelor și a grupurilor de lucru în domeniul protecției copilului, combaterii consumului de droguri și a criminalității asociate acestuia, violenței domestice în vederea reducerii riscului de marginalizare socială prin identificarea, evaluarea și acordarea sprijinului necesar celor aflați în dificultate;
- Dezvoltarea și consolidarea parteneriatului între așezămintele culturale și agențiile de turism în vederea includerii și promovării așezămintelor culturale în circuitul cultural și turistic intern și extern.

Un aspect important este reprezentat de **cooperarea intercomunitară**, prin înființarea de **asociații de dezvoltare intercomunitară (A.D.I.)** și vizează faptul că:

- autoritățile administrației publice locale trebuie să folosească formele de cooperare intercomunitare existente, în special în cazul în care cooperarea între colectivități constituie condiția necesară pentru furnizarea eficace a unui serviciu, când mărimea unei colectivități și/sau capacitatea sa financiară sunt limitate în raport cu dimensiunile și costul serviciului în cauză.
- în majoritatea domeniilor, trebuie ca structurile de cooperare intercomunitare să atingă o masă critică, aceea care permite sinergii și economii de fonduri, dar trebuie și să se asigure păstrarea contactului între aceste structuri și fiecare din asociații săi și chiar fiecare dintre beneficiarii săi. Această masă critică poate să varieze în funcție de situații concrete (în special tipul de serviciu, situația geografică și demografică, situația infrastructurii tehnico-edilitare etc.).
- cu ocazia creării unei asociații, viitorii asociați trebuie să stabilească un plan financiar în care să fie justificată suma capitalului social.
- finanțarea structurilor de cooperare intercomunitară trebuie să aibă un anumit grad de stabilitate și să fie în general asigurată prin capitalul propriu, prin prețuri și tarife plătite de utilizatorii serviciilor, prin cotizările anuale ale asociațiilor și prin recurgerea la împrumut și la diverse subvenții.

CADRUL LEGISLATIV

- **Legea nr. 215/2001**, Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 20/02/2007;
- **Legea nr. 51/2006** - Legea serviciilor comunitare de utilități publice;
- **Codul Fiscal al României**;
- **Legea nr. 273/2006** - privind finanțele publice locale, cu modificările ulterioare;
- **Legea nr. 350/2001** - privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 363/2006** - privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I Rețele de transport;
- **Legea nr. 171/1997** - privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a II-a Apa, modificată prin Legea nr. 20/2006;
- **Legea nr. 5/2000** - privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate;
- **Legea nr. 351/2001** - privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, cu completările ulterioare;
- **Legea nr. 575/2001** - privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a Zone de risc natural;
- **Legea nr. 10/1995** – privind calitatea în construcții, cu modificările ulterioare;
- **Ordonanța nr. 20/1994**, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 150 din 15/04/1998, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 244/2000**, privind siguranța barajelor, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordonanța Guvernului nr. 65/2001** – privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale, cu modificările ulterioare;
- **Legea nr. 114/1996** – Legea locuinței, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 393 din 31/12/1997, cu completările ulterioare;
- **Legea nr. 422/2001** - privind protejarea monumentelor istorice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 938 din 20/11/2006;
- **Legea nr. 10/2001** - privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 798 din 02/09/2005, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 213/1998** - privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2006** - privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 54/2006** - privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică, cu modificările ulterioare;

- **Ordonanța Guvernului nr. 68/1994** - privind protejarea patrimoniului cultural național, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 56/1998** privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 24/1997 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național, aprobată prin Legea nr. 41/1995;
- **Ordonanța Guvernului nr. 43/2000** - privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, Republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 951 din 24/11/2006, completat de Ordonanța Guvernului nr. 13/2007;
- **Ordonanța Guvernului nr. 47/2000** privind stabilirea unor măsuri de protecție a monumentelor istorice care fac parte din Lista patrimoniului mondial, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 84/1995** - Legea învățământului, Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 606 din 10/12/1999;
- **Ordonanța Guvernului nr. 102/1998** privind formarea profesională continuă prin sistemul educațional, modificată și aprobată de Legea nr. 133/2000;
- **Lege nr. 33/1995** privind ratificarea Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale, încheiată la Strasbourg la 1 februarie 1995;
- **Ordonanța Guvernului nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, Republicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 99 din 08/02/2007;
- **Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 195/2005** privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 107/1996** - Legea apelor, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 236/2000** - privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 78/2000** - privind regimul deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 16/2001** - privind gestionarea deșeurilor industriale reciclabile, Republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 104 din 07/02/2002;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 243/2000** - privind protecția atmosferei, cu modificările și completările ulterioare;
- **Decret nr. 359/1999** pentru supunerea spre ratificare Parlamentului României a Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998;
- **Ordinul nr. 1325/2000** privind participarea publicului, prin reprezentanții săi, la pregătirea planurilor, programelor, politicilor și legislației privind mediul;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 16/2001** - privind gestionarea deșeurilor industriale reciclabile, Republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 104 din 07/02/2002;

- **Ordonanța Guvernului nr. 21/2002** - privind gospodărirea localităților urbane și rurale, cu modificările și completările ulterioare;
- **Hotărârea Guvernului nr. 128/2002** - privind incinerarea deșeurilor, modificată și completată prin Hotărârea Guvernului nr. 268/2005;
- **Hotărârea Guvernului nr. 349/2005** - privind depozitarea deșeurilor, completată prin Hotărârea Guvernului nr. 210/2007;
- **Legea nr. 99/1999** - privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, cu modificările ulterioare;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 102/1999** - privind protecția specială și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, cu completările ulterioare;
- **Legea nr. 108/1999** pentru înființarea și organizarea Inspecției Muncii, Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 740 din 10/10/2002;
- **Ordinul nr. 124/1999** - privind constituirea Comisiei Naționale de Dialog Social;
- **Lege nr. 130/1999** - privind unele măsuri de protecție a persoanelor încadrate în muncă, Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 190 din 20/03/2007;
- **Decret nr. 138/1999** privind promulgarea Legii pentru ratificarea Cartei sociale europene revizuite, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996;
- **Decret nr. 249/1999** pentru promulgarea Legii privind unele măsuri de protecție a persoanelor încadrate în muncă;
- **Legea nr. 202/2002** privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, Republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 150 din 01/03/2007;
- **Hotărârea Guvernului nr. 427/2001** pentru aprobarea Normelor metodologice privind condițiile de încadrare, drepturile și obligațiile asistentului personal al persoanei cu handicap, modificată de Hotărârea Guvernului nr. 463/2005.
- **Legea nr. 17/2000** privind asistența socială a persoanelor vârstnice, Republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 157 din 06/03/2007;
- **Hotărârea Guvernului nr. 851/2000** privind acordarea unor ajutoare;
- **Ordinul nr. 780/2006** privind aprobarea Criteriilor pe baza cărora se efectuează selecția proiectelor în domeniul protecției, integrării și incluziunii sociale a persoanelor cu handicap;
- **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 118/1999** privind înființarea și utilizarea Fondului național de solidaritate, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 109/1997** privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 47/2006** privind sistemul național de asistență socială;
- **Legea nr. 76/2002** privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare.